

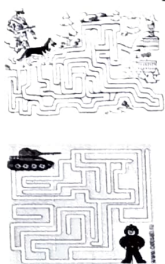

<p>– Үйрек – үй құсы. – Аулада үйрек бар. Мынау – аула. Аулада үй жануарлары бар. Олар сиыр, кой, жалқы, ит, мысық. Аулада үй құстары да бар: әтеш, тауық, каз, үйрек, күркетауық. Адам үй жануарларға және құстарға шөп, жем береді. Балалар мәтінді қайталайды</p>				
--	--	--	--	--

Үзіліс:

<p>Аз кимылды ойын: «Кім алысқа» Максаты : Жүгіру арқылы балалардың аяқ бұлшықеттерін дамытып, жетілдіру. Мәре ұғымын түсіндіру. Шапшаңдылыққа, жылдамдыққа тәрбиелеу.</p> <p>Ойын шарты: Балалар ойынды ұлдар мен қыздар болып ойнайды. Ең алдымен ұлдар арасында, содан қыздар арасында жүгіріп, мәреге жетулері керек. Белгіленген мәреге жеткен ұл мен қызды мадақтау. Содан екі жеңімпазды жарыстыра жүгірту, мәреге ең бірінші болып жеркен баланы жеңімпаз ретінде таниды.</p> 	<p>Ойын: «Әскери мамандықтар» Максаты: Оқушыларға Ұлы Отанды сүюге, ерлік көрсеткен батырлардың бойындағы ержүректілік, отан сүйгіштік, ұлтжандылық қасиеттерін дәріптеу. Отанын, елін қорғай білуге тәрбиелеу. Сөздік қорын молайту, іскерліктерін дамыту. Ойын барысы: Мұғалім балаларға әскери мамандықтар туралы өлеңдер оқиды. Ол өлеңдерде айтылған мамандықтарды атауды және әскери кәсіптердің басқа атауларын еске түсіруді ұсынады. Шекарашы Шекараны қорғау маңызды! Шекарашылардың аты. Адал итпен олар Отанға батыл қызмет етеді. С. Чертков Ұшқыш Ұшқыш өз ісін біледі, аспанда ұшақ жүргізеді. Ол батыл ұшып, жер үстінен ұшады. С. Чертков Теңізші Теңізші кемеді жүзіп жүр, ол жерді аңсамайды.</p>	<p>Қимылды, еңбек ойын: «Күзетшілер» Максаты: Балаларды білесіп жұмыс істеуге үйрету. Шапшаңдылыққа, жылдамдыққа тәрбиелеу.</p> <p>Ойын шарты: Бұл ойынға канша бала болса да қатыса алады. Екі ойыншы қақпаның күзетшілері болады. Екеуінің де көзі орнамалмен байланады да, аралары бір адымдай қашықтықта қолдарын аяқастыра ұстап, қарама-қарсы «көпір» жасап тұрады. Басқа балалар бір-бірлеп күзетшілер күзеткен қақпадан екеуінің ортасы арқылы білдірмей өтіп кетуге тиіс. Күзетшілердің сыртынан айналып өтуге болмайды. Егер күзетшілердің</p>	 <p>Лабиринт</p>
---	--	--	--

Ол желмен және толқынмен дос, өйткені теңіз
— оның туған үйі.
С. Чертков
Әрі қарай мұғалім балаларға сөздерді —
кәсіптердің аттарын буындарға бөлуді ұсынады.
Мысалы: шекарашы, барлаушы, теңізші, сарбаз,
о-фи-цер.

біреуі өтіп бара жатқанын сезіп
қойса, оған қолын тигізеді, яғни ол
ұсталып қалған болып
есептеледі. Ұсталып қалған
ойыншы өзін ұстаған ойыншымен
орын ауыстырады. Қақпадан үш рет
білдірмей ойыншыға жүлде
беріледі.
Тәрбиеші: Рақмет балалар. Отан
алдындағы әскери борыштарыңды
абыроймен атқарытындарына мен
кәміл сенемін. Бәріңізге бақыт
тілейміз! Отанымыз гүлдеп,
егеменді еліміз көржейіп өсе
берсін!

4 - ұйымдастырылған іс-әрекет

Дене шынықтыру
Тақырыбы: Өз
бетімізбен жаттығамыз)
Мақсаты: Мидың табиғи
механизмдерінің
жұмысын
белсендендіруге,
зейіндерін
тұрақтандыруға ықпал
ету. Қысқа секіртпеден

Музыка
Тақырыбы: Құстар
біздің досымыз
Мақсаты:
Музыкалық
мәнерлілік құралдары
мен сипатын егжей-
тегжейлі ажырату
қабілетін дамыту.
Музыка тыңдау:
«Көкек» (Х.
Мұхамедова).

Дене шынықтыру
**Тақырыбы: Жан жағына
жылулық сыйла»**
Мақсаты: а) Допты жоғары
лақтырып, жерге түсіп
қайта ұшқан кезде екі
қолмен қағып алуға, допты
алақанның жазып,
саусақтарының басымен
қағып алуға үйретуді

Дене шынықтыру
Міндеті: - Отырып алға,
артқа еңкею (5–6 рет),
Мақсаты . Қимыл
әрекеттерді еркін
орындау дағдыларын
айналмалы
жаттығулар арқылы
дамыту. Түрлі бастапқы
қалыптан (етпетінен
жатып, малдас құрып
отырып) жүгіріп кетуге
үйрете түсу

Музыка
Құстар біздің досымыз
Мақсаты:
Музыкалық
мәнерлілік құралдары
мен сипатын егжей-
тегжейлі ажырату
қабілетін дамыту.
Музыка тыңдау:
«Көкек» (Х.
Мұхамедова).
Музыка тыңдап болған соң

	<p>секіруге Ойын жаттығуы: «Ойна, ойна, доптан жаңылып калма!». (10 рет)</p> <p>Допты жоғары лақтырып, колдарымен арт жағында шапалақ ұрып барып қайта қағып алу. Шапалақ ұрып үлгеру үшін допты жоғарырақ лақтыруға тырысады. Допты қайта қакканда саусақтарын еркін ұстайды жаттыға түсу. Қимыл-козғалыс ойыны: «Теңіз толқиды» (3 рет). Ойыншылардың ішінен жүргізуші сайланады. Басқалары бір адым кашықтық ұстап, шеңбер бойымен тұрады. Олардың әрқайсысы тұрған жерінде шеңбер сызады. Жүргізуші балалардың арасымен «жыланша» аралап жүреді.</p>	<p>Музыка тыңдап болған соң ән сипатын, мағынасын әнгімелеп, балалардан сұрау.</p> <p>Көктем, көктем, көктемде, Бұл құстардың бәрі де Әнші болып кеткен бе</p> <p>Билер: «Көкпар» биі («Билеп үйренейік» жинағынан). Балаларға «көкпар» сөзінің мағынасын түсіндіріп, атқа шауып жүріп қимыл жасау керектігін түсіндіру. Биге ұл балалар қатысады.</p> <p>Ойын: «Не қалай шақырады?» музыкалық-дидактикалық ойын. Педагог ойын шартын түсіндіреді. Ойында аңдардың, жануарлардың, құстардың қалай шақыратынын түсіндіріп, өздеріне сол дыбысталуды қайталауды талап ету.</p>	<p>жалғастыру Қимыл-козғалыс ойыны: «Тым-тырақай». Ойыншылар шеңбер құрып кол ұстасады, тек бір бала – «малай» ортада тұрады.</p> <p>Ойыншылар шеңбермен жүріп, қайталап айтады</p>	<p>Секіртпеден бір орында тұрып секіру. Бастапқы калыпка тұрады. Ырғақпен секіртпенің дәл табан астының тұсына келген сәтте секіріп үлгеруге тырысады.</p> <p>Допты кегельдерге тигізбей бірқалыпты, оң және сол аяқпен кезек алып жүргізеді. Кегельдер арасымен допты алып жүреді. Допты аяқ басының ішкі жағымен итеріп, кегельдерге тигізбей бірқалыпты, оң және сол аяқпен кезек алып жүргізеді</p>	<p>ән сипатын, мағынасын әнгімелеп, балалардан сұрау.</p> <p>Көктем, көктем, көктемде, Бұл құстардың бәрі де Әнші болып кеткен бе</p> <p>Билер: «Көкпар» биі («Билеп үйренейік» жинағынан). Балаларға «көкпар» сөзінің мағынасын түсіндіріп, атқа шауып жүріп қимыл жасау керектігін түсіндіру. Биге ұл балалар қатысады.</p> <p>Ойын: «Не қалай шақырады?» музыкалық-дидактикалық ойын. Педагог ойын шартын түсіндіреді. Ойында аңдардың, жануарлардың, құстардың қалай шақыратынын түсіндіріп, өздеріне сол дыбысталуды қайталауды талап ету.</p>
Серуенге дайындық	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.

<p>Серуен</p>		<p>Мамыр Серуен-Бақылау №1 Бақылау: Жәндіктерді бақылау Мақсаты: «Жәндіктер» сөзінің мағынасы туралы тәсілдерін тиянақтау; Оларды тіршілік ету ерекшеліктеріне қарай салыстыра білуге үйрету. Бақылау барысы Тәрбиеші жұмбақтар жазырады: -Гүлдің нәрін жинайды, Адамға бал сыйлайды. Еңбекқорды аялайды, Еріншекті аямайды. Бұл не? (ара) -Қанды сорып сәлдіктей, Ызыдап кеп шабады. Бұл қандай бәлік дей? (маса) -Ызыдап өн салып, Жүп-жүпә анаты. Төттіге тамсанып, Қошқынға қонады. Бұл не? (шыбын) -Қызылған жұмыскер, Бірлескенде тым іскер. (құмырсқа) -Тор тоқуға шебер-ақ, Бірақ киім тікпейді. Қанері де қанер-ақ, Бірақ ісі бітпейді.</p>	<p>Мамыр Серуен-Бақылау №2 Бақылау: Ауа-райын бақылау Мақсаты: Көктем мезгілінің аяғына қарай өлі табиғаттағы болатын құбылыстар туралы тәсілдерін қалыптастыруды жалғастыру. Бақылау барысы Күркем сөз. А.Медібай Мамыр айы келгенде, Дала гүлге толады. Жайнап барлық атырап, ызы-думан болады. Бақшамызда біз еккен, Гүл шөптары гүлдейді. Жапырақтар сыбдырлап, «қандай күркем, күр» дейді. Тәрбиеші аулаға ерте күркем күрнісі бейнеленген сурет алып шығып, балалармен бірге білдіреді. Балалар, қарақаршы, мына суретте жылды қандай мезгілі суреттелген?(күркем). Ал, сендер суреттен не көріп тұрсындар? (қар еріп жатыр, жер су болып жатыр, балалар құстарға қая жасал</p>	<p>Мамыр Серуен-Бақылау №3 Бақылау: Гүлзарды бақылау Мақсаты: Күркемгі гүлзар туралы тәсілдерін көрсету; білімдерді күту, суару іскерліктерін тиянақтау; Табиғатты сүйе, білемдігін сезінуге тәрбиелеу. Бақылау барысы Тәрбиеші сұрақтар қойып, білмейтіндерін білдіреді қандай өсімдіктер білесіңдер? қандай дала гүлдерін білесіңдер? Оларды қандай айырмашылығы бар? Сендерге қандай гүлдер қалайды? Неге? Сендердің қызыңда гүл бар ма? қандай? Оларды қалай күресіңдер? Гүлдің отырғызбас бұрын не істеу керек? Біздің гүлзарға отырғызуға арнап топта қырып жатырған гүлдеріміз қалай аталады? Гүлдер жақсы өсіп, гүлдеуі үшін не істеуіміз керек?</p>	<p>Мамыр Серуен-Бақылау №4 Бақылау: Ауа-райын бақылау Мақсаты: Күркем мезгілінің аяғына қарай өлі табиғаттағы болатын құбылыстар туралы тәсілдерін қалыптастыруды жалғастыру. Бақылау барысы Күркем сөз. А.Медібай Мамыр айы келгенде, Дала гүлге толады. Жайнап барлық атырап, ызы-думан болады. Бақшамызда біз еккен, Гүл шөптары гүлдейді. Жапырақтар сыбдырлап, «қандай күркем, күр» дейді. Тәрбиеші аулаға ерте күркем күрнісі бейнеленген сурет алып шығып, балалармен бірге білдіреді. Балалар, қарақаршы, мына суретте жылды қандай мезгілі суреттелген?(күркем). Ал, сендер суреттен не көріп тұрсындар?</p>
---------------	--	--	--	--	--

(Төрмөктү)
Түрбөттү сүрөттөргө.
♦ Жүрмөттү
жауаптарынын
пешүндө
айтылгандарды бир
сүрөттөн нелер деп
атаймыз? (жүрмөттөр)
♦ Таптың андай
жүрмөттөрдү
билесиңдер? (көбөлөк,
порт т.б.)
Андай жүрмөттү
гүлдөрдү
тозаңдандырады?
(аралар)
Көкөттөмдө жүрмөттөр
өмүрүндө андай
өзгөрүштөр болады?
(көкөттөмдө
жөмөрттөрдөн
личинкалар өсүп
шыңады)
Жүрмөттөр айда
түрүшүлүк өтөдү?
(бактарда,
агаштарда, суу
тоңдорда т.б.)
Андай жүрмөттөрдү
пайдасы бар? (ара,
жөмөк өрмөттү,
өмөкөттү).
Андай пайдалы
жүрмөттү орман,
тоңайларды зиянды
жүрмөттөрдөн
өрттөйдү?
(өмөкөттү)
Масаларды неге
зиянды жүрмөттү деп
атайды? (олар өрттөрдү

жөмөттү)
Анар нөлүктөн өрүдү,
аямдар нөлүктөн жөмөттү
күйөдү? (көкөттү
жылы анды тан)
Ал, көкөттөмнү бөлү
мезгилін Палай атаймыз?
(ерте көкөттөм)
Ерте көкөттөм мен аазирги
мамыр айындагы
табиат көкөттөсүндө, ауа-
райында өзгөшөлүк бар
ма? Андай? (балалар
жауабы тыңдалады)
Аазир аспан көкөттөсү
андай? (ашы көкөттү)
Агаштар бейнеси андай
болды? (барлы)
агаштар жапырагы
жайылып, жап-жасыл
болып түрү).
Оыста Анар жауан кезде
ауа температурасы
андай өдү?
Жаңбыр андай
температурада жауады?
Көкөттөмнү соңгы
айында табиатта
андай өзгөрүштөр
болды?(көкөттү шуагы
молайды, гүлдөр
шыңты, шөптөр өстү,
агаштар жасыл
жапыракта малынды).
Өбөк
Күшкөнтайлар алаңын
өкөттөстардан тазалама
көмөктөсу.
Магсаты:
күшкөнтайларга
көмөктөсу, өбөккө

Осы кезде бізге гүлдү
неге аулакта отыртызуға
болмайды?
Неге кейбір гүлдөр
көкөттөсүндө, кейбір
гүлдөр бір жылды деп
аталады?
Өбөк
Гүл өгөтін алаңда
жөмөкөттү (тазалау,
өкөттөсу).
Магсаты:
Бірлесе жөмөкөттү істей білу
іскерліктерін тиянақтау;
Гүлдөрдү өсү туралы
білімдерін
өалыптастыру.

(Анар өрүл жөмөттү, жер
су болып жөмөттү,
балалар өкөттөсү
жасал жөмөттү)
Анар нөлүктөн өрүдү,
аямдар нөлүктөн
жөмөттү күйөдү? (көкөттү
жылы анды тан)
Ал, көкөттөмнү бөлү
мезгилін Палай
атаймыз? (ерте көкөттөм)
Ерте көкөттөм мен
аазирги мамыр
айындагы табиат
көкөттөсүндө, ауа-райында
өзгөшөлүк бар ма?
Андай? (балалар
жауабы тыңдалады)
Аазир аспан көкөттөсү
андай? (ашы көкөттү)
Агаштар бейнеси
андай болды?
(барлы агаштар
жапырагы жайылып,
жап-жасыл болып түрү).
Оыста Анар жауан
кезде ауа
температурасы андай
өдү?
Жаңбыр андай
температурада
жауады?
Көкөттөмнү соңгы
айында табиатта
андай өзгөрүштөр
болды?(көкөттү шуагы
молайды, гүлдөр
шыңты, шөптөр өстү,
агаштар жасыл
жапыракта малынды).
Өбөк

		қатты болады	<p>Қимылдарын дамыту.</p> <p>Максаты:</p> <p>Допты берілген бағытқа қарай он және сол қолмен лақтыруға жаттықтыру;</p> <p>Қозғалыс координацияларын сақтау;</p> <p>Мақал-мәтел</p> <p>-Сәуір айы-су айы,</p> <p>Мамыр айы- гүл айы.</p> <p>-Көктемгі жауын артық болмас.</p>	<p>үстімен жүруге жаттықтыру.</p> <p>Мақал-мәтел:</p> <p>- Әр гүлдің иісі әр басқа.</p> <p>-Гүл-</p>	<p>Жаттығу ойыны</p> <p>Қимылдарын дамыту.</p> <p>Максаты:</p> <p>Допты берілген бағытқа қарай он және сол қолмен лақтыруға жаттықтыру;</p> <p>Қозғалыс координацияларын сақтау;</p> <p>Мақал-мәтел</p> <p>-Сәуір айы-су айы,</p> <p>Мамыр айы- гүл айы.</p> <p>-Көктемгі жауын артық болмас</p>
Балалардың үйге қайтуы	<p><i>Ата –аналарға кеңес</i></p> <p>Егер Сіздің баланыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.</p>	<p><i>Ата –аналарға кеңес</i></p> <p>Егер Сіздің баланыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп</p>	<p><i>Ата –аналарға кеңес</i></p> <p>- үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне</p>	<p><i>Ата –аналарға кеңес</i></p> <p>Егер Сіздің баланыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.</p>	<p><i>Ата –аналарға кеңес</i></p> <p>- баламен жағымды эмоционалдық жағдайлар жасау қажет, ол көбіне ата – ана жағынан болуы қажет, мектеп туралы, оның өзіне керектігін түсіндіріп балаңызды сүйіп, аймалап, жиі оған өз мейіріміңізді көрсетіңіз. Балаңыздың</p>

		кететіне сенімін	мағайым болуы шарт тамақтар не болмаса шартты тамақсыз, болдымесең	көзіңше мектеп туралы әтіптілі толғандыратын мәселені айтудан аулақ болыңыз.

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы: Қарақойын ЖББМ

Мектепалды даярлық 0 сыныбы

Балалардың жасы: 5 жас

Жоспардың қарылу кезеңі: II-апта 6–10 мамыр 2023-2024 оқу жылы

Күн тәртібі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту, бүгінгі ауа райы туралы балалардың ойын білу				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен әңгіме: Ата-аналарға балаларды тамақтарын тауысып жеуге үйретулерін ескерту	Ата-аналармен әңгіме: Ата-аналарға балаларды тамақтарын тауысып жеуге үйретулерін ескерту.	Ата-аналармен әңгіме: Балалардың жетістік пен дәрежесі үшін емес, сол қалпында сөзсіз қабылдап жақсы көретініңізді сездіріңіз.	Ата-аналармен әңгіме: Ата-аналарға балаларды тамақтарын тауысып жеуге үйретулерін ескерту.	Ата-аналармен әңгіме: Ата-аналарға балаларды тамақтарын тауысып жеуге үйретулерін ескерту
Балалардың дербес	<i>Үстел үсті ойындары</i>	Дидактикалық	Ойын – жаттығу: «Мен	Дидактикалық	<i>Үстел үсті ойындары</i>

<p>әрекеті (аз қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)</p>	<p><i>Мозайка құрастыру</i></p> <p>Әскери техника туралы суреттер топтамасын қарастыру.</p> <p>«Батылдық пен қорқақтық дегеніміз не» тақырыбында әңгімелесу</p> <p><i>Ұқсай ма, ұқсамай ма</i></p> <p><i>Балаларды заттарды салыстыруға, түс, түр, көлем, материалының ұқсастығын атауға үйрету; байқампаздық, ойлау, сөйлеу қабілеттерін дамыту.</i></p> <p><i>Табиғат бұрышында еңбек</i></p>	<p>ойыны: «Сикырлы суреттер»</p> <p>Суретті кітапшаларды бояу, пазлдар, мозаика және т.б.</p> <p><i>Балаларды Отанын, елін, жерін қорғауға тәрбиелеу</i></p> <p>Мақсаты: балалардың логикалық ойлау қабілетін, ес, зейін, қабылдау процесстерін дамыту, құрастыру дағдыларын жетілдіру.</p>	<p><i>батырмын»:</i></p> <p>Альбомдар, сюжетті картиналар қарастыру.</p> <p>Ірі құрылыс материалдарымен ойындар.</p> <p><i>Қарулы күштердің мемлекетімізді сыртқы жаудан қорғау үшін қажет екенін түсіндіру.</i></p>	<p>ойыны: «Сикырлы суреттер»</p> <p>Суретті кітапшаларды бояу, пазлдар, мозаика және т.б.</p> <p><i>Балаларды Отанын, елін, жерін қорғауға тәрбиелеу</i></p> <p>Мақсаты: балалардың логикалық ойлау қабілетін, ес, зейін, қабылдау процесстерін дамыту, құрастыру дағдыларын жетілдіру.</p>	<p><i>Мозайка құрастыру</i></p> <p>Әскери техника туралы суреттер топтамасын қарастыру.</p> <p>«Батылдық пен қорқақтық дегеніміз не» тақырыбында әңгімелесу</p> <p><i>Ұқсай ма, ұқсамай ма</i></p> <p><i>Балаларды заттарды салыстыруға, түс, түр, көлем, материалының ұқсастығын атауға үйрету; байқампаздық, ойлау, сөйлеу қабілеттерін дамыту.</i></p> <p><i>Табиғат бұрышында еңбек</i></p>
<p>Ертеңгілік жаттығу</p>	<p>Таңғы жаттығу кешені № 13</p>				

<p>Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық (бұдан әрі-ҮІӘ)</p>	<p>«Отан» Отан - тарих, Отан - тіл, Жасаған елді, ер ұлқын, Отан - өлең, Отан - жыр, Көтерің көкке ел даңқын... Отан осы, достарым, Көңілге мауны түйе біл, «Отан» деп өс, жас қауым, Оны ардақтап, сүйе біл</p>	<p>«Отан қорғаушылар дегеніміз кімдер?» Бабаларға 7 мамыр Отан қорғаушылар күні мерекесін сезіндіру. <i>Қаламыздағы полиция қызметкерлері жайлы сөйлесу олардың суреттерін талмақалау</i></p>	<p>«Ел қорайтын, ер аталар» Ел қорайтын, ер аталар, Ардақтың, арымның, Ерлер тойын, елдің тойын, Қарсы аламыз бәріміз!</p>	<p>«Ертеңгі ел қорғаны мен боламыз» Жүреміз, даңқты жолдармен, Қырандар бірге самғаған, Әзірге ынтай боламызмен Ертеңгі ел қорғаны – мен боламы!</p>	<p>«Отан қорғаушылар дегеніміз кімдер?» Бабаларға 7 – мамыр Отан қорғаушылар күні мерекесін сезіндіру. <i>Қаламыздағы полиция қызметкерлері жайлы сөйлесу олардың суреттерін талмақалау</i></p>
<p>Мектепке дейінгі ұйым кестесі бойынша ҮІӘ</p>	<p>1 - ұйымдастырылған іс-әрекет</p>				
<p>Сөйлеуді дамыту Тақырыбы: Өрмекші, құмырсқа және қарлығаш Міндеті: -Шығармашылықпен әнгімелеп беруді жетілдіру (кірікт.01.05) - Бақылдаулар мен суреттер бойынша сипаттау және хабарлау әнгімелерін құрастыру Мақсаты Өрмекші, құмырсқа және қарлығаш» әнгімесін мазмұны бойынша әнгімелеп айтуды үйрету Педагог: "Өрмекші, құмырсқа және қарлығаш" әнгімесін оқып береді. Атасы мен бағасы далдада келе</p>	<p>Сауат ашу негіздері Тақырыбы: Біз нені үйрендік Мақсаты: дыбыстық талдау жасауды жағаластыру Дидактикалық ойын: «Сөз жазыс» Мен бір тақырып айтқанын, сендер сол тақырыпқа байланысты ғана сөздерді буынға бөлугерін қажет. Мысалы: Жабайы аңдар,</p>	<p>Сауат ашу негіздері Тақырыбы: Біз нені үйрендік Мақсаты: туралы білімдерін нысқулау Дидактикалық ойын: «Қайтала»(долпен) Балалар мен сендерге допты дақтырып бірінші дыбысты айқынырақ айтып сөздер айтқанын, ал сендер сол айқынырақ айтқан дыбысты дап мен сияқты бәрімізге естілетіндей етіп қайталап, допты кері дақтырасыңдар.</p>	<p>Сауат ашу негіздері Тақырыбы: Біз нені білдік некені үйрендік Мақсаты: өткен тақырыптарды естеріне түсіріп қайталау Дидактикалық жаттығу: «Тіпсі текшені көтер» Педагог дауысты, дауыссыз дыбыстарды айтады (дауысты дыбыстарды айтқанда созып, әңгілеп айтады). Балалар дауысты дыбысты айтқанда қызыл түсті текшені, дауыссыз дыбыстарды айтқанда көк түсті текшені көтереді.</p>	<p>Көркем әлебиет Тақырыбы: Ақкөжектің достары. Мақсаты:Ертегіні әнгімелеп мазмұнын айтуды үйрету. Ақ көжек қайда жолға шықты ол бірінші қандай аңмен дос болды Екінші қандай аңмен дос болды Ол аюдан не үшін кетіп қалды Ақ көжекті кім күтіп алды Ұйқылы-оқу қалғып кеткен Ақ көжектің қасына келіп,</p>	

жатып, атасы баласынан сұрайды:
 –Анау өрмекшіні көрдің бе?
 Бала:
 –Көрдім, өрмек тоқып жүр.
 Ата:
 –Анау құмырсқаны көрдің бе?
 Бала:
 –Көрдім, аузында наның ұнтағы бар, кетіп барады. Ата:
 –Жоғары қара, аспанда не көрінеді? Бала:
 –Жоғарыда қарлығаш ұшып жүр, аузында тістеген шөбі бар, – дейді. Сонда атасы былай дейді:
 –Олай болса, шырағым, ол кішкентай жәндіктер – саған үлгі. Өрмекші маса мен шыбынды тұзақ құрып ұстаған соң, өзіне азық етеді.
 Құмырсқа балаларына тамақ алып бара жатыр. Қарлығаш балапандарына ұя салу үшін шөп жинап жүр. Жұмыссыз жүрген бір жан жоқ. Сен де жұмыс істеуге әдеттенуің керек.
 –Балалар, әңгіме сендерге ұнады ма?
 –Әңгіме не туралы айтылған?
 –Әңгімедегі кейіпкерлер қандай екен?
 –Енді осы әңгімені келген қонақтар бізге сахналап берсін. (Қонақтар сахналап айтып береді).
 –Балалар сендер буынға бөле аласындар. Әңгімедегі

жәндіктер,
 ыдыстар т.б. Кім көп сөз айтып, буынға бөлсе, сол жеңімпаз болады (сөз айтып, буынға бөлген балаға түрлі түсті қаламнан беріліп отырады).

Қаламдарды санау арқылы жеңімпаз анықталады.

Дидктикалық ойын: «Буынды айтып сөз құра»

Ойын шарты: педагог айтқан буынға балалар сөз құрап айтады.

Мысалы: Ал. . .
 .ма , ба. . . қа.,
 са...ғыз,
 ал...мұрт, ма...,
 ке...ме, де...,
 шал...қар,
 қа...зы, пи...яз,
 бә...тенке, т.б.

Мысалы:
 ққққққыр(қ),
 кккккітат(к),
 ббббаққа(б),
 өөөөөот(ө),
 зззззыш(з),
 дддддоп(д),
 жжжжжалбыз(ж),
 зззззір(з),
 дддддақ(д),
 мммақта(м),
 ннннан(н),
 ссссағыз(с),
 ппппартап(п),
 рррррадио(р),
 фффффабрика(ф),
 ччччччупа-ччччччупс(ч),
 ццццциркуль(ц),
 һһһһһ(һ),
 шшшшшахмат(ш),
 ттттиін(т),
 ццццицетка(ц),
 хххххат(х),
 ууууууылыдырық

Дидактикалық жаттығу: «Сөйлемге қажетті сөзді қос»

Мен сендерге бір сөзі жетіспейтін сөйлем айтамын, сендер мазмұны байланысатындай етіп сөз жалғауларын керек.

Көктемде жылы жақтан құстар ...

Дидактикалық жаттығу: «Түсті белдіні катер»

Педагог жуан, жіңішке дауысты дыбыстарды араластырып айтады, балалар жуан дауысты дыбысты айтқанда, сары түсті дөңгелекті, жіңішке дауысты дыбыстарды айтқанда, қызыл дөңгелекті катереді.

«Дыбысты тап» ойыны

Қояыз сөзінде жуан дауысты «о» дыбысы нешінші буынға естіліп тұр.

Қозы сөзінде жуан дауысты «ы» дыбысы нешінші буынға естіліп тұр.

Қораз сөзінде жуан «а» дауысты дыбысы нешінші буынға естіліп тұр.

Тауық сөзінде жуан «ы» дыбысы нешінші буынға естіліп тұр

сөмкесіне көптеген сабіз салыпты да, кері бұрылып жүре бергенде, Ақкөжек көзін ашып:

- Сұр көжек, бұл сен бе?!

Не істеп жүрсін? – депті әлсіз үнмен.

- Мен... Мен. - депті, - өзін кіналі сезінген Сұр көжек, -

Сені ашығып калмасын деп, үнемі соныңнан калмай жүрдім...

Мұны естіген Ақ көжектің көз жасы көл болыпты...

Балаларға ертегіні оқып беріп,сұраққа жауап алу мазмұндату.

өрмөктөп, кумырска, карлыгаш сөздөрүн бузып бөлүндөрүңү?
 –Неше бузынган туралы?
 –Иа, дұрыс айтасыңдар. Бір дауысты дыбыс бір бузылды құрайды. Ата, бала, кумырска, өрмөктөп, карлыгаш дегеннің бәрі – сөздер. Сөз бузынган туралы.
 –Педагог әңгіме мазмұнын балалардан сұрайды.

Үзіліс:

**БАЛА САУСАҒЫН ОЙНАТА
 ОТЫРЫП, ТІЛІН ДАМУ**

Ә. Нарымбетовтің «Шекарашы ағалар» өлеңін оқу, жаттау.

Тыныштығын елінің.

Тыныштығын жерінің

Күзететін қырағы.

Туған елдің қыраны.

Отанымның ұланы –

Шекарашы ағалар.

Тақырыбы: "Үйрек үйрек, қаз".
 Мақсаты: Бір-бірімен кездескенде амандасу мәдениетіне тәрбиелеу, жылдамдыққа баулу.
 Барысы: Қатысушылар дөңгелене шеңбер жасап тұрады. Жүргізуші шеңбердің ішінде айналып жүріп, қолымен көрсетіп "үйрек, үйрек, үйрек, ... қаз" дейді. Қаз жүргізушіге қарай, қарама-қарсы жүгіреді. Бұл екеуінің орындайтын тапсырмасы тезірек босаған орынға барып тұру.
 Ойынның қиындығы : олар ортада кездескенде бір-бірінің қолын алып, реферанс (қимылмен ілтипат) жасау керек, бір-біріне күліп қарап: "Қайырлы таң, қайырлы күн, қайырлы кеш" деп сәлемдеседі де, бос орынға қайтадан жүгіреді. Осылай ойын жалғаса береді. Ескерту: Жүргізуші барлық балалар "Қаз" рөлінде ойнап шығуын қадағалап тұрады. Сәлемдесу және реферанс нақты көтеріңкі дауыс ырғағымен орындалу қажет.

Үстел үстінде ойналатын ойындар.

Ойын: «Сарбаздарға не керек?»(5-10 мин)

Мақсаты: Елін, жерін жаудан қорғай білуге, елінің патриоты болуға тәрбиелеу.

Керекті құралдар:ойынға керек ресурстар.

Мазмұны: Ортаға 1 қатысушы шақырылады. Мандайына сурет қойылады. Бұл суретті қарама – қарсы отырған бала мимика арқылы қатысушыға көрсетіп, түсіндіреді. Ал ойынға қатысушы оны табу керек болады.

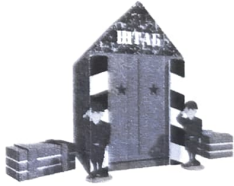
«Сақшы» ойынын рөлдерге бөліп ойнату.

Мақсаты: Балаларды өз қалауларымен рөлдерді бөлу және олардың іс-әрекеттерін дұрыс атқару, бірлестікке, ынтымақтастыққа тәрбиелеу.

<p>Қоршаған орта Міндеті: - Көктем белгілері</p> <p>Көктем және оның белгілері туралы әңгіме. Көктем белгісі – құстардың ұшып келуі, ағаштардың бүршік жаруы көктем гүлдері алғашқы бәйшешектің шығуы Балаларға мына суреттердің ішінен көктем мезгілі бейнеленген суреттерді тандап алындар. Көктем мезгілі екенін қандай белгілері арқылы білдіндер? -Дұрыс айтасындар. Қар еріп, жылғалардан су ағады. Жылы жаққа ұшып кеткен құстар ұшып келеді. Көктемде күн жылынады, жылы жел соғады. Бәйшешек- қар астынан қылтып шығатын көктемнің алғашқы гүлі Жаңбырдың жауғаны Міне осылардың барлығы көктем белгілері Д/ойын: Мен суретшімін Балаларға көктем ағаштарының суретін</p>	<p>Математика негіздері Тақырыбы: Артық кем тең Максаты: «артық», «кем», «тең» ұғымдарын қалыптастыру Балаларды «=» белгісімен, оның мәнімен таныстыру; саны бойынша бірдей бөліктердің арасындағы өзара бірмәнді сәйкестікті анықтау; санау, салыстыру, санды цифрмен белгілеу біліктілігін бекіту.</p> <p>Д/ойын жаттығуы: Санау»</p> <p>Педагог цифрлар және теңдік таңбасы ейнеленген арточкаларды, сондай-к нүктелер және сандық уреттер бейнеленген арточкаларды таратады. Бес нүкте ейнеленген арточканы дығаруды сұрайды. Бес ат бейнеленген арточканы шығаруды ұрайды. Осы арточкалар туралы е айтуға болады?</p> <p>– Нүктел</p>	<p>Математика негіздері Тақырыбы: Қарапайым мысалдар мен есептер шығару Максаты: қарапайым мысалдар мен есептерді шығару білігін қалыптастыру Алдымен қызыл түсті балық сатып аламыз. Олардың 4-уін аламыз (карточканы көрсетеді). енді көк түсті (2 саны жазылған карточканы көрсетеді).</p> <p>аквариумда неше балық бар?</p> <p>сандар жазылған карточкаларды шығарады: $4 + 2 = 6$ аквариумда қызғылтсары түсті 3 балық және күлгін түсті 2 балық жүзіп жүрді. Аквариумда қанша балық жүзіп жүр?</p> <p>Балалар үлгіге сүйене отырып, қалған суреттердегі тапсырмаларды құрастырады, шешеді, жауабын атайды. -Екінші аквариумда неше балық бар? Олар бірдей</p>	<p>Математика негіздері Міндеті -Үлгіден ұзынырақ (қысқарақ), жоғарырақ (төменірек), жуанырақ (жінішкерек) және оған тең заттарды табуды, белгілі бір бағытта үзік сызықтармен сызуды және бояуды үйрету Максаты Үлгіден ұзынырақ (қысқарақ), жоғарырақ (төменірек), жуанырақ (жінішкерек) және оған тең заттарды табуды, белгілі бір бағытта үзік сызықтармен сызуды және бояуды үйрету.</p> <p>1-тапсырмада балалар өлшеуіштерді бояйды, салыстырады. – Әр қарындаш үшін қанша өлшем боялған? Ең ұзынын табыңыз. Онда қанша өлшем бар? Ең қысқа қарындаш қандай түсті. Онда қанша өлшем бар? Сол сияқты, күнбағыспен берілген тапсырма орындалады. Педагог балаларды тапсырманы орындау кезінде ұқыптылыққа шақырады. Дәптерлерін</p>	<p>Қоршаған орта Тақырыбы: Жантак кайда өседі Максаты балаларға жантак өсімдігі туралы мағлұмат беру. Жантак өсімдігі шөл-шөлейт жерлерде өседі. Оның алуан түрі бар. Мәселен, Америка шөлінде жеті түрі Жантак өсімдігінің емдік қасиеттерін халқымыз ерте заманнан-ақ пайдаланып келген. Жантак шөбінің тамыры да оның сабағы мен масактарының да емдік қасиеттері мол. Жантак өсімдігінің құрамында С витамині каротин, эфир майлары, гликозидтер, флювоноид сапонин заттары, кант, суда еритін органикалық заттар С және К дәрумендері, бояғыш заттар және шайыр кездеседі. Жантак өсімдігі – малдың</p>
---	--	--	--	--

	салдырту (алма ағашы)	<p>р санын, суреттегі аттардың санын елгілейтін арточканы салыңдар. Қандай цифрларды алдыңдар? Олар ірдей ме? Демек, 5=5, ғни нүктелер саны арточкада ейнеленген заттар анына тең деп айтуға олады.</p> <p>Нүктелер және аттар бейнеленген арточкаларды алады. Нүктелер саны суретте ейнеленген заттардың анына тең екенін йтады.</p> <p>«=» белгісін қоюға болады</p>	<p>ме?</p> <p>-Үшіншіаквариумда</p> <p>Неше</p> <p>Балық бар</p> <p>Аквариумдағы балықтарды санап, есеп құрастырал әр балаға суреттер арқылы есептер беру</p>	<p>үстелдегі көршісіне көрсетуді ұсынады. Өз пікірін бір-біріне білдіруді болатынын айтады.</p>	<p>таптырмас азығы</p> <p>Жантак өсімдігі ыстық пен жартылай шөлейт, құмды климатта өсетін болғандықтан қолайсыз ауа райының өзінде өзі тұқымын түзуге өте бейімді келеді</p> <p>Жантак өсімдігінің суретін көрсету</p>
--	-----------------------	--	---	---	--

Үзіліс:

	<p>Сюжеттік-рөлдік ойын: «Әскери»</p> <p>Мақсаты: ойын сюжетін шығармашылық түрде дамыту қабілетін қалыптастыру. Мектеп жасына дейінгі балаларда соғыстағы батырлар туралы нақты идеяларды, олардың Отан үшін жасаған ерліктерінің моральдық мәнін қалыптастыру. Балалардың бойында патриоттық сезімді, өз Отанына деген мақтаныш сезімін, адамдардың ерлігіне таңдануды тәрбиелеу.</p>	<p>Психологиялық ойын:</p> <p>Ойын: «Атомдар мен молекулалар»</p> <p>Мақсаты: Бұл ойынды өткізудегі мақсат, сіздердің ұжымдарыңыздың бірлігін, ынтымақтастығын анықтау. Ал ойынның атом мен молекула деп аталуы тақырыпқа сай индиго балалардың ДҢҚ</p>	<p>Сюжеттік-рөлдік ойын: «Әскери»</p>
--	---	---	---

Материал сарбаздар мен әскери техникалар жиынтығы, медбикелерге арналған орамалдар.

Ойынға дайындық: әскери тақырыптағы суреттерді қарау, шығармаларды оқу: Л. Кассиль "Бас Армия».

"Кенес сарбазына ескерткіш",
Я. Друганский "сарбаздар не істей алады".

Ойынға атрибуттар жасау.

Барысы: Қарау иллюстрациялар ҰОС туралы.

— Бүгін біз бұл суреттерді онай қарастырмаймыз. Бір салтанатты күні біздің еліміз өте маңызды және есте қаларлық мерекені атап өтеді. Бұл қандай мереке екенін кім біледі? (Жеңіс күні). Бұл төрт жылға созылған және халқымыздың жеңісімен аяқталған Ұлы Отан соғысындағы Жеңіс күні. Бұл өте қорқынышты соғыс болды. Фашистер біздің елімізді басып алып, халқымызды құлдыққа алғысы келді, бірақ олар жетістікке жете алмады. Төрт жыл бойы, күн сайын, ай сайын, жыл сайын біздің халқымыз фашистік армиямен шайқасты. Және, ақырында, жеңіске жетті. Себебі әділеттілік үшін күресіп, соя Отанын, халқын қорғаған адам әрқашан жеңіске жетеді. Бүгін біз "әскери" ойынын ойнаймыз. Ол үшін рөлдерді бөлу керек. Біздің ойынның негізгі қатысушылары кім екенін айтыңыз (әскери, сарбаздар, командирлер, ұшқыштар).
Топтың орталығындағы әскери әрекеттер. Біз екі командаға бөлініп, өз

құрылымының өзі басқа балалардан өзгеше. Яғни ағасында «ромбосомалар» құрылымы өткерген.
(Ойын шарты)

«Барлық ойыншылар кең, бос бөлменің ішінде ары-бері қалай болса солай жүреді, бұл уақытта олар атомдар болып есептеледі. Біздің билетіміздей атомдар молекулаларға айнала алады. Молекулада 3, 4, 5, атомдар бола алады. Ойыншыларға команда бойынша молекулаларға айналу керек. Егер жүргізуші үш десе ойыншылар үштен бірігуі қажет. Реакция бітті деген белгі бойынша қатысушылар қайтадан атомға айналады. Осылайша ойынды бірнеше қайталауға болады».

орындарымызды аламыз.
 Ұрыс кезінде жараланғандар болады, сондықтан бізге медсанбат керек. Медсанбате болады еңбек етіп, дәрігер және медбике. Жауынгерлерімізді жеңуге көмектесу үшін тылда жұмыс жасау керек. Ол үшін снарядтар мен әскери техника шығаратын әскери зауыт ұйымдастырамыз. (Әскери зауытқа жұмысқа тағайындаймыз).
 Ұрыс кезінде кейде тыныштық болады, содан кейін дала асханасы пайда болады, олар сарбаздарға тамақ әкеледі. Бірақ алдымен оны дайындау керек. Мұны аспаз жасайды. Ал қыздар үй мен балалармен айналысады. Барлық рөлдер таратылды, енді ойынды бастаймыз.
 Соғыста орыс сарбаздары жеңіске жетті, ал бізде Достық бар. Мобильді ойын " Кім жылдам?»
 Армиядағыдай бірнеше қатарға орналастырылған орындықтарда гимнаст, комбинезон, жадағай, буденовка, бескозырка бар. Команда бойынша балалар мүмкіндігінше тез киінуі немесе қуыршақтар киюі керек.
 Барлық әрекеттерді басқаларға қарағанда тезірек және дұрыс жасайтын адам жеңеді. Жеңімпаз тағайындалады командир. Ол конвертті басып шығарады және балалардың келесі жолы қандай әскери бөлімге баратынын хабарлайды.

3 - ұйымдастырылған іс-әрекет

Қазақ тілі Міндеті	Қазақ тілі Тақырыбы: Жабайы	Сөйлеуді дамыту Тақырыбы: Маңдай тер	Көркем әдебиет Мақсаты әдеби	Шығармашылық бейнелеу әрекеті
-----------------------	--------------------------------	---	--	----------------------------------

Мя Тақырыбы: Екі лақ ертегісі

Балалар ертегіні сөйлейді.

Санамақ арқылы қасқыр, түлкі және лақтардың рөлдері бөлінеді. Балалар калпақтарды киіледі. Автордың сөзін педагог айтады.

Педагог: *Ақ лақ пен қара лақ әрі жүгіреді, бері жүгіреді.*

Қара лақ:

Сен Ақ Лақсың,

түк білмейтін ақымақсың. Мені әрлі-берлі сүйреп жүріп, ақыры адастырдың.

Педагог: *Ақ лақ әрі ойланyp, бері ойланyp, жүрген жерлерін еске түсіреді де жүгіре жөнеледі, алдарынан түлкі шыға келеді.*

Түлкі:

Әдемі лақтар, менің үйіме қонақ болып кетіндер.

жануарлар **Мақсаты:** жабайы жануарлардың қазақша атауларымен таныстыру

ТТПТ/ТРИЗ: «Бұл қандай жабайы

жануар?» берілген суреттерден білетін жабайы жануарларды сипаттап табу.

– Мынау қандай жабайы жануар?

Мынау – қоян. Бұл қоянның құлағы.

Мынау – қасқыр. Бұл қасқырдың аяғы.

Мынау – аю. Аюға бал ұнайды.

Мынау – түлкі. Бұл – түлкінің құйрығы
Дыбыстық жаттығу (айнамен орындалады).
I-i-i-i- піл-піл- піл.
I-i-i-i – керік – керік – керік.
Дидактикалық ойын:
«Аудармашы»: педагог орыс тілінде

Мақсаты – Сөйлем түрлері бойынша білімдерін дамыту.

– Енді мен әңгімені оқийн, ал сендер мұқият тыңдаңдар:

Хамит атасымен әңгімелескенді ұнаталы. Балабек қария көп жыл бойы сушы болған. Қазір құрметті демалыста. Сонда да үйде отырғанын көрмейсің. Хамитті ертіп, үй жанындағы бақ ішіне жеміс егіп жүргені. Ешқашан шаршамайды.

–Ата, «маңдай тер» деген не? – деп сұрады бірде Хамит. Атасы ойға шомды. Көзін бір нүктеге қадады. Сонан соң Хамитті жетектеп, өзі көшет алып жүрген тоғайға келді. Қолына күрек ұстатты да:

–Кәне, екі-үш көшет қазып ал, – деді. Өзі шеткерірек барып, ағаш көлеңкесіне жайғасты. Хамит порра боп терледі. Үйге келген сон да атасы жақ аспады. Жылдар өтіп жатты. Көшеттер үлкен ағашқа

шығармадағы қоғамдық өмір оқиғалары туралы түсінігін қалыптастыру

Ғарышкер – аспан әлеміне ұшатын адамдар
Ғарышкер ғарышқа зымыранмен ұшады. Оны ғарышкеме деп атайды. Олар ғарышқа ұшып барып, аспан әлемін зерттейді.

– Кім ғарышкер болғысы келеді?

– Қандай ғарышкерлерді білесіңдер?

Слайдтан қазақстандық ғарышкерлерді көрсетеді, атайды.

– Бүгін біз ақын Жакан Смаковтың «Мен ғарышкер боламын» өлеңімен танысамыз.

Өлең – әдеби жанрдың бір түрі екенін естеріне түсіру. Өлең сөз адамның жан тебіренісін әсерлі етіп жеткізеді.

Айрықша сезімдерді ұйқас сөздермен суреттейді.

Педагог өлеңді оқып, мазмұнын түсіндіреді, жаттатады.

Мен ғарышкер боламын
Аспан, аспан, арайлым,
Саған жиі қараймын.

Сені көзбен шоламын,
Мен ғарышкер боламын

Тақырыбы: Қызыл гелпекті қыз Міндегі: – ертегі желісі бойынша сурет салуға үйрету, бір мазмұнға біріктіре отырып, бірнеше заттардың суреттерін бейнелеуге жаттықтыру

- Заттардың ұзын және қысқа, жуан және жіңішке белгілерін көрсете біту, бөліктердің салыстырмалы көлемдерін сақтау, мүсінделген пішіндердің бөліктерін бір-біріне қосып, біріккен жерлерін тегістеу

- Сюжеттік жапсыруда заттардың өлшеміне қарай арақатынасын, әртүрлі заттардың бөліктерінің пішінін, олардың құрылымын,

пропорцияларын беру, әлеуметтік оқиғаларды, балалар өміріндегі оқиғаларды бейнелеу --Құрылыс материалдарынан,

конструктор бөлшектерінен құрастыру: ауызша сипаттау бойынша ұсынылған тақырыпқа, өзбетінше ойдан құрастыруға, құрдастарымен бірлесіп, шығармашылықпен

Ак лак:
Түлкі, бізді Қасқыр
қонаққа шақырды.
Бізбен бірге жүр.

Педагог: *Түлкі
лақтарға еріп
жүреді.
алдарынан ақырып
Қасқыр шыға
келгенде Түлкі
қашыпкетеді.*

Қасқыр:
Р-р-р, менің қарным
аш, сендерді жеп
қоям!

Ак лак: Қасеке,
әнеки, ана төбенің
басында, қара
тастың қасында,
бізді Арыстан күтіп
отыр.

Қара лак:
БәәәАрыстанды
қара.

*Қасқыр қаша
жөнеледі.балаларға
ертегіні оқып
мазмұнын сурау.*

жануарларды атайды,

айналды. Алма мен
жүзім мол жеміс салды.
Қоңыр күзде атасы
Хамитті ертіп бак ішіне
келді. Қып-қызыл
алманың біреуін үзіп,
қолына ұстатты.
–Сондай дәмді! – деді
Хамит.
–Маңдай тер деген осы,
Хамитжан. Өзінің
маңдай терінің жемісі,
– деді атасы. Хамит
атасын құшақтап алды.
1.Өңгімеде кімдер
туралы айтылады?
2.Хамит атасынан не
туралы сұрады?
3.Атасы осы кезде не
деді?
4.Хамит тоғайдан не
қазып әкелді?
5.Көп жылдар өткен соң
не болды
6.Атасы Хамитті қайда
әкелді?
7.Бақтағы атасы мен
Хамиттің іс-әрекеті?

Балаларға ғарышкерлер
суретін көрсету аттарын
атау.

сұрастыруға баулу
Мақсаты- Қызыл телпекті
кыздың суретін
салу,мүсіндеу,жапсыру,сұ
растыру

Топтық жұмыс

Ойын: «Әскери мамандықтар»
Максаты: Оқушыларға Ұлы Отанды сүюге, ерлік көрсеткен батырлардың бойындағы ержүректілік, отан сүйгіштік, ұлтжандылық қасиеттерін дәріптеу. Отанын, елін қорғай білуге тәрбиелеу. Сөздік қорын молайту, іскерліктерін дамыту.

Ойын барысы: Мұғалім балаларға әскери мамандықтар туралы өлеңдер оқиды. Ол өлеңдерде айтылған мамандықтарды атауды және әскери кәсіптердің басқа атауларын еске түсіруді ұсынады.

Шекарашы

Шекараны қорғау маңызды!

Шекарашылардың аты. Адал итпен олар Отанға батыл қызмет етеді.

С. Чертков

Ұшқыш

Ұшқыш өз ісін біледі, аспанда ұшақ жүргізеді. Ол батыл ұшып, жер үстінен ұшады.

С. Чертков

Теңізші

Теңізші кемеде жүзіп жүр, ол жерді аңсамайды. Ол желмен және толқынмен дос, өйткені теңіз — оның туған үйі.

С. Чертков

Әрі қарай мұғалім балаларға сөздерді — кәсіптердің аттарын буындарға бөлуді ұсынады.

Мысалы:

шекарашы, барлаушы, теңізші, сарбаз, офицер.

Қимылды еңбек ойыны:

«Күзетшілер»

Максаты: Балаларды білесіп жұмыс істеуге үйрету.

Шапшандылыққа, жылдамдыққа тәрбиелеу.

Ойын шарты: Бұл ойынға қанша бала болса да қатыса алады. Екі ойыншы қақпаның күзетшілері болады. Екеуінің де көзі орамалмен байланады да, аралары бір адымдай қашықтықта қолдарын аяқастыра ұстап, қарама-қарсы «көпір» жасап тұрады. Басқа балалар бір-бірілеп күзетшілер күзеткен қақпадан екеуінің ортасы арқылы білдірмей өтіп кетуге тиіс. Күзетшілердің сыртынан айналып өтуге болмайды. Егер күзетшілердің біреуі өтіп бара жатқанын сезіп қойса, оған қолын тигізеді, яғни ол ұсталып қалған болып есептеледі. Ұсталып қалған ойыншы өзін ұстаған ойыншымен орын ауыстырады. Қақпадан үш рет білдірмей ойыншыға жүзде беріледі.

Тәрбиеші: Рақмет балалар. Отан алдындағы әскери борыштарыңды абыроймен атқарытыңдарыңа мен кәміл сенемін. Бәріңізге бақыт тілеймін! Отанымыз гүлдеп, егеменді еліміз көркейіп өсе берсін

Лабиринт

	<p>Дене шынықтыру Тақырыбы: Спорт түрлері Мақсаты Қимыл әрекеттерді еркін орындауға, қалашықты ұратын таяқтың жер бауырлап ұшуына екпін беруге үйрету. Допты бір-біріне басынан асырып лақтыру, бір-біріне жоғарыдан алдыға қарай шұғыл лақтыруды жалғастыру Тізбекпен жай жүрісті және қолды жоғары көтеріп аяқ басымен жүру, қолды екі жаққа созып өкшемен жүру, аяқтың тізесін көтеріп қолдарын белге қойып жүру, қолдарын артқа созып, аяқты қырынан қағып жүруді алмастыра отырып шеңбер бойымен жүру Жоғары көтерілген нысанада тұрып тепе-теңдік сақтау жаттығулары.</p>	<p>Музыка Тақырыбы: Бақшадағы ән сауық Міндеті: - Мақсаты: Қазақтың ұлттық ойындарының бірі «Көкпарды» би арқылы сипаттап, жеткізбелуге үйрету. Билер: «Көкпар» биі («Билеп үйренейік» жинағынан). Билдің қимылдарын аяғына дейін үйреніп, соңына дейін музыка ырғағымен билеу. Ойындар, хороводтар: «Әуенді сағат» ойыны (Дидактикалық ойындар жинағынан). Педагог ойын шартын түсіндіреді. Сағат тілімен әуенді ажырата білу, бұрын тыңдаған музыкаларын еске түсіру</p>	<p>Дене шынықтыру Тақырыбы: «Жаттығу – жеңіс кепілі!». Мақсаты: а) Кимыл әрекеттерді еркін орындау дағдыларын айналмалы жаттығулар арқылы дамыту. Түрлі бастапқы қалыптан (етпетінен жатып, малдас құрып отырып) жүгіріп кетуге үйрете түсу Допты бір қолымен еденге соғып, екінші қолымен қағып алу. Аяғын иық еніндей, қолдарын белге қойып, бастапқы қалыпқа келіп тұрады. «Денсаулық» дискісімен жаттығу. Дискімен нұсқаулық бойынша жаттығулар орындау. Орындау барысында тепе-теңдік сақтап, қажет жағдайда дисктен түсіп кетеді</p>	<p>Дене шынықтыру Тақырыбы: «Жаттығу – жеңіс кепілі!». Мақсаты: а) Кимыл әрекеттерді еркін орындау дағдыларын айналмалы жаттығулар арқылы дамыту. Түрлі бастапқы қалыптан (етпетінен жатып, малдас құрып отырып) жүгіріп кетуге үйрете түсу Допты бір қолымен еденге соғып, екінші қолымен қағып алу. Аяғын иық еніндей, қолдарын белге қойып, бастапқы қалыпқа келіп тұрады. «Денсаулық» дискісімен жаттығу. Дискімен нұсқаулық бойынша жаттығулар орындау. Орындау барысында тепе-теңдік сақтап, қажет жағдайда дисктен түсіп кетеді</p>	<p>Музыка Тақырыбы: Балабақшадағы әнсауық Міндеті - Балаларда бірігіп аспапта ойнау дағдыларын қалыптастыру - Қолмен әннің бағытын көрсете отырып, әуеннің бастапқы-төменгі қозғалысын ажырату (кірікт.09.05) Мақсаты Балаларда бірігіп аспапта ойнау дағдыларын қалыптастыру Музыка тыңдау: «Балдырғандар маршы» (К. Қуатбаев) Ән айту: «Балдырғандар әні» (Г. Жотаева) «Біз бақытты баламыз» (Ә. Қонысбеков) Музыкалық-ырғақтық қимылдар: «Мерекелік марш» (Б. Дәлденбай) Билер: «Еркебұлан» («Билеп үйренейік» жинағынан) Ойындар, хороводтар: «Соқыртеке» (Е. Хасанғалиев) Музыкалық аспапта ойнау:</p>
--	---	---	---	--	--

1877-1878

1877-1878

1877-1878

1877-1878

1877-1878

1877-1878

1877-1878

1877-1878

1877-1878

1877-1878

1877-1878

1877-1878

1877-1878

1877-1878

1877-1878

1877-1878

1877-1878

1877-1878

1877-1878

		сыйлайды.	Нелер шебер табылып, Илеуіне асыққан	осады. Ашы үнін ышқынып қосады.
		Еңбекқорды аялайды,	Жасайды илеу жабылып, Бәрі еңбекпен шынығар.	Дүрліктіріп алапты, Шакпақ тастын жарқылы.
		Еріншекті аямайды. Бұл не? (ара)	Жылт-жылт етіп көздері, Ісін тындырып тынығар.	Бұлт көрпесін жыртады.
		- Қанды сорып сүліктей,	Балаларға сұрақтар	Балалар, бұл жұмбақтардың шешуі не өкен?
		Ызындап кеп шағады. Бұл қандай бүлік дой? (маса)	Құмырскалардың адамдарға және орманға қандай пайдасы бар? (<i>зиянда жәндіктерді қуртады</i>)	Найзағай қай кезде ойнайды?
		- Ызындап ән салып,	Орманның қандай тұрғыны құмырсқа мен оның көбелектерін (личинкаларын) жеуге құмар? (аю мен тоқылдақ)	Аспан неге күркірейді? Күн күркіреп, найзағай ойнаған кезде табиғатта қандай құбылыс болады? (жанбыр жауады)
		Жұп-жұқа қанаты.	Құмырскасыз жер болмайды.	Найзағай ойнап, жанбыр жауғанда құрт- құмырскалар не істейді? (індері мен илеулеріне тығылады)
		Тәттіге тамсанып,	Құмырскаларды «ағаш дәрігерлері» деп те атайды. Олар ағаштарды зиянды жәндіктерден қорғайды. Құмырскалар өте еңбекқор, олар өздерінен бірнеше есе үлкен нәрселерді илеулеріне сүйретіп тасиды. Құмырскалардың илеуінің тесігі төбесінде болады. Құмырскалар өз илеуінен ешқашан адаспайды. Неліктен деп ойлайсындар.	Қалай ойлайсындар, найзағай неден пайда болады? Ауа-райы нашар болған кезде бұлттар арасында электр тогы жиналады. Найзағай-бұл үлкен электр тогының ұшқыны. Ұшқындар айналадағы ауаны қыздырады. Ыстық ауа
		Қоқысқа қонады. Бұл не? (шыбын)		
		Құжынаған жұмыскер, Бірлескенде тым іскер. (құмырсқа)		
		Тор тоқуға шебер- ақ, Бірақ киім тікпейді.		
		Өнері де өнер-ақ,		
		Бірақ ісі бітпейді.		

		<p>(өрмекші)</p> <p>Тәрбиеші сұрақтары.</p> <p>◆ Жұмбақ жауаптарының шешуінде айтылғандарды бір сөзбен нелер деп атаймыз? (жәндіктер)</p> <p>◆ Тағы қандай жәндіктерді білесіңдер? (<i>көбелек, құрт т.б.</i>)</p> <p>Қандай жәндік гүлдерді тозандандырады? (аралар) Көктемде жәндіктер өмірінде қандай өзгерістер болады? (көктемде жұмыртқалардан личинкалар өсіп шығады) Жәндіктер қайда тіршілік етеді? (<i>бақтарда, ағаштарда, су тоғандарда т.б.</i>) Қандай</p>	<p>Құмырскалар өз илеулерін иіскеп жүріп иісінен табады. Әр илеу өз құмырскаларынан басқа құмырскаларды жолатпайды. Егер басқа илеудің құмырскасы бара калса, оны жабылып шағып тастайды. Әр илеудің өз иісі болады. Құмырскалар тек қана ағаштардағы құрттарды құртып қана қоймайды, олар құстарға да көмектеседі. Құстар құмырсқаның илеуінің үстіне канатын жайып отырады, құмырскалар оларды үстіндегі биттер мен бүргелерден тазалайды. Құмырскалардан бөлініп шыққан өткір қышқыл иістен көпке дейін құстарға бит, бүргелер жоламайды. Құмырсқаның қышқылынан дәрі-дәрмектер де жасайды. Құмырскалар залалсыз, дәрменсіз жәндік болғандықтан оларға тиіспеуіміз керек. Құмырскалардың қандай пайдасы бар?</p> <p>◆ Олар өз илеулерін қайда салады?</p>	<p>салқын ауамен соқтығысады да, күннің күркіреуі пайда болады. күн күркіреген кездегі найзағай өте қауіпті. Найзағай жалғыз тұрған, биік заттарға жиі түседі. Сондықтан да найзағай ойнап тұрған кезде ағаштың астына тұруға болмайды.</p> <p>Зерттеу қызметі</p> <p>Жәй жаңбыр мен найзағайлы жаңбырды салыстыру, ұқсастықты мен айырмашылықтарын табу.</p> <p>«Найзағайлы жаңбыр» Ө. Ақыпбекұлы</p> <p>Нөсерлеп жаңбыр басталды,</p> <p>Науада қалқып қалды.</p> <p>Найзағай тынбай жарқылдап,</p> <p>Нөсер тұр құйып</p>
--	--	---	--	---

			<p>жәндіктердің пайдасы бар? <i>(ара, жібек құрты, құмырсқа)</i>. Қандай пайдалы жәндік орман, тоғайларды зиянды жәндіктерден қорғайды? <i>(құмырсқа)</i>. Масаларды неге зиянды жәндік деп атайды? <i>(олар әртүрлі ауруларды тасиды)</i>. Зерттеу жұмысы Қанқызын тауып, оның атын атау.</p> <p>Құмырсқалар «соқпағын» табу, бақылау.</p> <p>Еңбек: Аланды қоқыстардан тазалау.</p> <p><i>Мақсаты:</i> үлкендерге көмек беруге, үлкендер еңбегін қадірлеуге тәрбиелеу.</p>	<p>«Кәне біздің құмырсқалар қалай жұмыс істеп жүр екен, қарайықшы!» <i>(олар өздінін ізімен, бірінен соң бірі илеулеріне қарай ағытуда)</i></p> <p>Зерттеу қызметі</p> <p>Құмырсқалардың бір жолына құм, бір жолына кант себу. Олардың қалай әрекет ететінін бақылау.</p> <p>Еңбек</p> <p>Ойын алаңын тазалау.</p> <p><i>Мақсаты:</i> бірлесе жұмыс істей бітулерін жалғастыру.</p>	<p>сатырлап.</p> <p>Найзағайлы жанбырды қалай атайды екен? <i>(нөсер)</i> Еңбек</p> <p>1 топ- ауланы тырмамен тазалау;</p> <p>2 топ-қоқыстарды шығару</p> <p><i>Мақсаты:</i></p> <p>Шағын топтарға бөлініп жұмыс істеуге үйрету; Ұжыммен жұмыс істеуге, жұмыс нәтижесіне жетуге деген ынталарын арттыру</p>
Серуеннен оралу			Балалардың ұйымшылдықпен топқа оралуы	Балалардың ұйымшылдықпен топқа оралуы киімдерін шешіп шкафтарына орналастыру	Балалардың ұйымшылдықпен топқа оралуы киімдерін шешіп

			субъектінің негізгі мақсаттарына арналғандығы		пайдаланылатын материалдары
Балалармен жетекші жұмыс			<p>Мүсіншілер</p> <p>Мақсаты: Балалардың шығармашылық қабілетін дамыту. Пішіндерден өз ойымен әртүрлі затты құрастырып шығару.</p>	<p>Ақпайрумдағы Батыс</p> <p>Мақсаты: Балаларды негізгі формадан немесе қосымша бөлшектер формасынан бастап, сурет салуға жаттықтыру.</p>	<p>«Танғажайып алақан»</p> <p>Мақсаты: сияқты, бейнелі ойлауды, бейнелеу шеберлігін, көркемдік талғамын дамыту.</p>
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)			<p>Қимылды ойын «Аюлар мен аралар».</p> <p>Мақсаты: кеңістікте жүкіру, ұстап алуға, ұстатпауға тырысу. Ептілікке, жылдамдыққа баулу.</p> <p>Жаттығу ойыны: Қимылдарын дамыту.</p> <p>Мақсаты: жүкіру техникаларын жақсарту.</p> <p>Халық болжамы:</p>	<p>Қимылды ойын «Итеріспек».</p> <p>Мақсаты:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Белгілі бір кеңістікте жұмыс істеу заңдыларын жетілдіру; • Ұлттық ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. <p>Жаттығу ойыны</p> <p>Қимылдарын дамыту.</p> <p>Мақсаты: оң және сол аяқпен секіруге</p>	<p>Қимылды ойын «Өз ағашыңды тап».</p> <p>Мақсаты: ағаш аттарын есте сақтауға, зейінді, байқағыш және жылдам болуға үйрету.</p> <p>Жаттығу ойыны «Ағаштан ағашқа дейін».</p> <p>Мақсаты: екі аяқпен және бір аяқпен секіріп жаттықтыру</p> <p>Халық болжамы:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ерте көктемде н

			күзде құмырска илеуі биік болса, кыс ұзақ әрі қатты болады	жаттықтыру. Тыйым сөздер: Құмырска илеуін бұзба.	ойнап, күн күркіремесе, жаз құрғақ болады. Қарлығаш келсе күн күркірейді
Балалардың үйге қайтуы			<p><i>Ата –аналарға кеңес</i></p> <p>- үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замоксыз, белдеушесіз.</p>	<p><i>Ата –аналарға кеңес</i></p> <p>Егер Сіздің баланыз көпшіл, өз-жакындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатыркамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейрімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететіне сеніңіз.</p>	<p><i>Ата –аналарға кеңес</i></p> <p>- баламен жағымды эмоционалдык жағдайлар жасау кажет, ол көбіне ата – ана жағынан болуы кажет, мектеп туралы, оның өзіне керектігін түсіндіріп баланызды сүйіп, аймалап, жиі оған өз мейіріміңізді көрсетіңіз. Баланыздың көзінше мектеп туралы өзіңізді толғандыратын мәселені айтудан аулақ болыңыз.</p>

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Білім беру ұйымы Қарақойын ЖББМ

Мектепалды даярлық О сыныбы

Балалардың жасы 5 жас

Жоспардың құрылу кезеңі III-апта 13 – 17 мамыр 2023-2024 оқу жылы

Күн тәртібі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Балаларды көтеріңкі көңіл-күймен қарсы алу. Балалар үшін жайлы жағдай жасау. Балаларға тәрбиешінің толық аты - жөнін атап сәлемдесуді үйрету. Баланың бүгінгі көңіл күйі, оны не қызықтыратыны туралы сұрау, баланы жеке пікірін білдіруге тарту, бүгінгі ауа райы туралы балалардың ойын білу				
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен кеңес, әңгімелесу	Ата-аналармен әңгіме: Ата-аналарға балаларын ертеңгілік жаттығуға үлгертіп алып келулерін ескерту	Ата-аналармен әңгіме: Ата-аналарға балаларын ертеңгілік жаттығуға үлгертіп алып келулерін ескерту.	Ата-аналармен әңгіме: Балалардың жетістік пен дәрежесі үшін емес, сол қалпында сөзсіз қабылдап жақсы көретініңізді сездіріңіз.	Ата-аналармен әңгіме: Ата-аналарға балаларды тамақтарын тауысып жеуге үйретулерін ескерту.	Ата-аналармен әңгіме: Ата-аналарға балаларды тамақтарын тауысып жеуге үйретулерін ескерту
Балалардың дербес әрекеті (аз қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)	Сөздік тренинг ойыны: «Болады-болмайды» тренингі(оқушылар шеңберге тұрады, мұғалім болатын нәрселерді айтқанда оқушылар қолдарын үш рет шапалақтайды, ал болмайтын нәрселерді айтқанда қолдарын бір рет шапалақтайды)-Мейірімді	Үстел үсті ойындары: «Мейірімділік гүлін» құрастыру Балаларға түрлі-түсті қағаздан әртүрлі гүлдерді қиып, жапсырмалайды. Фотосуреттер қарау. Еңбек тапсырмасы:Гүлдерге су құю,шаңдарын сүрту	Ойын: «Мейірімділік жібі» Шарты: Сендер дөңгелене жайғасып отырыңдар. Мен мына қолымдағы жіп орамын қасымда отырғанға беремін, жәй бермеймін, Кімнің немесе ненің мейірімді екендігін айтып беремін. Ал сендер болса, дәл	Жануарларға мейірімді болу туралы әңгімелесу <i>Қайда барғынымызды айтпаймыз, не істегенімізді көрсетеміз</i> <i>Әрекетті сөзбен айтуға үйрету; етістік тұлғалы</i>	Қоршаған ортаны қорғау оған мейіріммен қарауға тәрбиелеу балалармен шағын әңгіме жүргізу <i>Осылай бола ма?</i> <i>Логикалық ойлау қабілеттерін дамытуға, айнымалы пікірді байқауға тәрбиелеу.</i> <i>Ойын ережесі. Кім өтірік әңгімені байқаса,</i>

	<p>болуға (болады). Кешірімді болуға ... (болады). Қытығыз болуға ... (болмайды). Тәртіпті болуға ... (болады).</p>	<p>осылай жетесі балаға бересіңдер</p> <p>Еңбек тапсырмасы: Балықтарға жем беру</p>	<p>сәздерін тұрып қалдыру (шап, жел) шығармашылық қиялын танытарлығын дамыту</p> <p>Еңбек тапсырмасы:</p>	<p>сол неге бұлай болмайтынын дәлелдеуі керек.</p> <p>Еңбек тапсырмасы: Гүлдерге су құю</p>	
<p>Ертеңгілік жаттығу</p>	<p>Таңғы жаттығу кешені № 14</p>				
<p>Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық (бұдан әрі-ҰІӨ)</p>	<p>«Біз бақытты баламыз»</p> <p>Кел, сен берге тұрайық, Қолымызды ұстайық. Күлімдейік күлейік, Тату болып жүрейік.</p>	<p>Мейірімділік-асыл қасиетіміз, Жүректегі таза ақ ниетіміз. Жан дүние кілті, Шаттық пенен күлкі. Биік ұстап соны, Қадірлейік біз!</p>	<p>«Нәр алып»</p> <p>Аман-есен болайық. Бейбітшілік қалайық! Күнге карап шуақтанып, Суға карап нәр алып, Табиғаттан шабыттанып, Денсаулықпен ойнап-күліп жүрейік.</p>	<p>«Қуан, шаттан!»</p> <p>Қуан, шаттан! Қуанатын күн бүгін. Қайырлы таң! Қайырлы күн! Күліп шықты күн бүгін.</p>	<p>«Қайырлы таң!»</p> <p>Қайырлы таң! Ормандар мен далалар. Қайырлы таң! Достасқан бар</p> <p>Балалар, Қайырлы таң! Жора-жолдас, ұл мен қыз!</p>
<p>Мектепке дейінгі ұйым кестесі бойынша ҰІӨ</p>	<p>1 - ұйымдастырылған іс-әрекет</p>				
	<p>Сөйлеуді дамыту Тақырыбы: Мандай тер Мақсаты - Сөйлем түрлері бойынша білімдерін дамыту.</p> <p>Ертегіні қайталап естеріне түсіру бір балаға мазмұндату., ал сендер мұқият тыңдаңдар:</p>	<p>Сауат ашу негіздері Біз нені білдік нені үйрендік 1- сызба бойынша сөйлем құрау бойынша алған білімдерін бекіту</p>	<p>Сауат ашу негіздері Дыбыстық талдау Міндет сызба бойынша сөйлем құрау бойынша алған білімдерін бекіту і - Дыбыстық сызба бойынша жұмыс жасату арқылы дыбыстық талдау</p>	<p>Сауат ашу негіздері Міндеті Дыбыстық сызба бойынша жұмыс жасату арқылы дыбыстық талдау дағдыларын дамыту Мақсаты Сөздердің жалпы атауын атауға,</p>	<p>Көркем әдебиет Міндеті - Тілдік ойлау қабілетін дамыту Көркем әдебиет Міндеті: Өленді жатқа, мәнерлеп, интонациямен айту Мақсаты казак</p>

	<p>Хамит атасымен әңгімелескенді ұнаталы. Балабек қария көп жыл бойы сушы болған. Қазір құрметті демалыста. Сонда да үйде отырғанын көрмейсің.</p> <p>Хамитті ертіп, үй жанындағы бақ ішіне жеміс егіп жүргені. Ешқашан шаршамайды.</p> <p>–Ата. «маңдай тер» деген не? – деп сұралды бірде Хамит. Атасы ойға шомды. Кезін бір нүктеге қалады. Сонан соң Хамитті жетектеп, өзі көшет алып жүрген тоғайға келді. Қолына күрек ұстатты да: –Кәне, екі-үш көшет қазып ал, – деді.</p> <p>Өзі шеткерірек барып, ағаш көленкесіне жайғасты. Хамит пора-пора боп терледі. Үйге келген соң да атасы жақ ашпады.</p> <p>Жылдар өтіп жатты. Көшеттер үлкен ағашқа айналды. Алма мен жүзім мол жеміс салды. Қоңыр күзде атасы Хамитті ертіп бақ ішіне келді. Қыпқызыл алманың біреуін үзіп, қолына ұстатты.</p> <p>–Сондай дәмді! – деді Хамит.</p> <p>–Маңдай тер деген осы, Хамитжан. Өзінің маңдай терінің жемісі, – деді атасы.</p> <p>Хамит атасын құшақтап алды.</p> <p>1.Әңгімеде кімдер туралы айтылады?</p> <p>2.Хамит атасынан не туралы сұрады?</p>	<p>сөйлем құрау бойынша алған білімдерін бекіту</p> <p>– Мен сендерге суреттер көрсетіп бірінші дыбысты айтпай сөз айтамын, сендер жоғалған дыбысты жалғап толық сөзді айтасындар да допты кері бересіңдер.</p> <p>Мысалы:... ерезе (т), ...ілем (і), ...алық(б), ...үрек(ж), ...ақыт (б), уыршақ...(к), ...омбыра (д), ...екемет (т), ...ышақ (п),... аймақ (қ), ...анан(б), ...ектеп(м), ...рік(ө), ...ияз(п) т.б</p>	<p>дағдыларын дамыту</p> <p>Мақсаты Сөздердің жалпы атауын атауға, дыбыстық талдау жасауды үйретуді меңгерту</p> <p>«Сөз ойла» дидактикалық жаттығуы (Әр дұрыс жауапқа педагог балаларға жұлдызша беріп отырады)</p> <p>-ал буынынан басталатын сөздер ойлап айтуымызды сұрапты.</p> <p>Мысалы: алма, алтын, алжапқыш, алға, аласа, ала, алқа, Алжан, алмас, алау, Альбина, ал т.б .</p> <p>-оқ буынынан басталатын сөздер ойлап айтуымызды сұрапты.</p> <p>Мысалы: оқу, оқы, оқымысты, оқулық, оқ, оқыс, оқшаулау, оқтар т.б.</p> <p>-жа буынынан басталатын сөздер ойлап айтуымызды сұрапты.</p> <p>Мысалы: жас, жалын, жалғыз, жат, Жайық, жарқыра, жалқау, жаура, жалау, Жамбыл, жалпылдақ, жалбыз, жаһұт, жау, жарайды, жалмауыз</p>	<p>дыбыстық талдау жасауды үйретуді меңгерту</p> <p>Бұлт сөзіне дыбыстық талдау.</p> <p>Бұлт – 1 буын, 4 дыбыс.</p> <p>б – ұяң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз.</p> <p>ұ – жуан дауысты дыбыс, қызыл түспен белгілейміз.</p> <p>л – үнді дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз.</p> <p>т – қатаң дауыссыз дыбыс, көк түспен белгілейміз.</p>	<p>халқының тұрмыс-тіршілігі туралы түсінігін қалыптастыру</p> <p>Суретте жылдың қай мезгілі бейнеленген? Атасы мен немересі не туралы сөйлесіп отыр? Жайлаудан қандай жануарларды көріп тұрсың? Ата.</p> <p>2. Не артық? Қоршап сыз.</p> <p>3. Кізі үйдің суретін сал.</p> <p>4. Жұмбақты шеш.</p> <p>Ұқсайтын шеңберге Кабырғасы жиылып, керіледі.</p> <p>Жиһазы мол кең бөлме, Төбесінен жұлдыздар көрінеді. (Кізі үй)Міндеті: Өленді жатқа, мәнерлеп, интонациямен айту</p> <p>Мақсаты өленді жаттату арқылы мәннерлеп оқуға дағдыландыру.</p> <p>Дидактикалық ойын «Кізі й» ойнатылады.</p> <p>өтеріліп шаңырақ қолдарын жоғары көтереді) ықтары шаншылып қолдарын жоғары көтереді) ерегелер керіліп алақандарын ашады)</p>
--	--	---	---	--	---

3. Атасы осы кезде не делді?
4. Хамит тоғайдан не қазып әкелді?
5. Көп жылдар өткен соң не болды?
6. Атасы Хамитті қайда әкелді?
7. Бақтағы атасы мен Хамиттің іс-әрекеті?

Әрім дей болып өрілер қолдарын белге қояды) әріміз бірге жүрсек йналып, киіз үй болып өрінерБалалардан киіз үй уралы кім тақпақтар біледі сатқа айтады.

– бала: Қабырғасы тор өз,
Төбесінде зор көз. (Кереге,
Шанырақ)

– бала: Тұмсығын тесіп.
Күннен бұйда есіп
Сазыққа байлады. (Уық)

– бала: Төбедегі көзінен.
Күн сәулесі түседі.
Ауырышы жоқ төрінен.
Амал еркін еседі. (Киіз үй)

– бала: Жетпіс екі
айзасы.
Тіріктіріп тұрады.
Шанырақ)

Әрбінеші: Балалар біз
үгінгі сабағымызда не
ілдік, не үйрендік. Ненің
ұрлысымен таныстық?
Киіз үйдің қандай құрал –
сабдықтарын білдіңдер?
Киіз үйдің құрылысы

					<p>алай аталады екен?</p> <p>алалар жауап топ болып ұрақтарға жауап береді.</p> <p>әрбиеші сабақты орытындылайды. алалар бүгінгі сабаққа арлықтарың жақсы атыстындар.</p> <p>Киіз үймен таныс кендерінді таныттындар. Сабаққа жақсы қатынасқан алаларды мадақтау.</p> <p>әрбиеші жұмбақ жасырып сабақты қорытындылайды: өбедегі көзінен. Күн сәулесі түседі. Ұрышы жоқ төрінен. Самал еркін еседі. (Киіз үй)</p>
Үзіліс:					

Ойын: « Масаны ұста»

Мақсаты: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, кейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту.

Шарты: Ойнаушылар бір-бірінен кол созымдай жерде дөнгеленіп, бетін ортаға беріп тұрады. Тәрбиеші ортаға тұрады, оның қолында шыбық (ұзындығы 1-1,5 м) оған картон қағаздан жасап жіпке байланған маса ұзындығы 0,5м бар. Тәрбиеші масаны шыбықпен балалардан жоғарылау етіп айналдырып өтеді. Маса үстерінен ұшып бара жатқан кезде, балалар оны ұстауға тырысып, секіреді. Масаны кім ұстаса: «Мен ұстадым» , - дейді. Бұдан кейін тәрбиеші шыбықпен балалардың үстіне тағы да айналдырады. Ойынды қайталап бастар алдында тәрбиеші балаларға 1-2 қадам кейін шегіну керек екенін ескерту керек, өйткені балалар масаны ұстаймыз деп секірген кезде шеңберді аздап тарылтады.

Шыбықпен масаны айналдырған кезде, тәрбиеші балалар масаны ұстап алатындай биіктікте, біресе жоғарлатып, біресе төмендетіп тұруы керек.

Ұсыныс: Егер ойнаушылар тобы шағындау болса, тәрбиеші картон маса байланған шыбықты ұстап алға қарай жүгіруіне болады, ал балалар оны қуып жетуге тырысады.

2 - ұйымдастырылған іс-әрекет

	<p>Қоршаған орта Тақырыбы? Қандай өсімдіктердің емдік қасиеті бар Балалардың өсімдіктермен және емдік қасиеті бар өсімдіктермен таныстыру. Өсімдіктердің әр қайсысын дұрыс атауға оларды дұрыс пайдалану жолдарын үйрету. Емдік шөптің шипалы қасиеттері жайлы түсініктерін кеңейту. Көркем сөз қолдану арқылы сөздік қорларын молайту. Өсімдіктерге деген қызығушылығын ояту. Балаларға <i>Әдемі гүлдері бар емдік шөптерді слайд арқылы көрсету. Гүлді тағы қалай айтуға болады? Өсімдік дегенде тағы нені көз алдарына елестетесіңдер? Бүгін біз осы өсімдіктер, оның ішінде емдік өсімдіктер туралы әңгімелейміз. Ол үшін біз дәріханаға саяхатқа бармыз. Слайд. Міне мынау емдік дәрілер, шнелер. Бұл дәрілерді дәрігердің нұсқауымен қолданады. Ал мынау емдік</i></p>	<p>Математика негіздері</p> <p>Тақырыбы: Ұзын қысқы, биік-аласа, кең тар қалың – жұқа</p> <p>Мақсаты: шарттыөлшемнің көмегімен заттарды шамасы бойынша салыстыру дағдыларын қалыптастыру</p> <p>«Тең заттар» ғымымен таныстыру. Педагог ұзындығы мен ені ең жолақтарды әр қолына стап, балаларға өрсетеді. қай жолақ зынырақ қалай тексеруге олады</p> <p>Педагог жолақтарды бір-бірінің үстіне салып, сәйкес екенін көрсетеді.</p> <p>-Жолақтар туралы не айтуға болады? (жолақтардың ұзындығы тең</p> <p>Ойын жаттығуы: «Кім биік, аласа немесе тең»</p> <p>алалар, кімнің бойы иік, кімнің бойы аласа, імнің бойы бірдей кенін қалай</p>	<p>Математика негіздері</p> <p>Міндеті Көлемді пішіндер мен денелерді ажыратуға, осы пішіндерді қоршаған ортадан табу</p> <p>Мақсаты геометриялық фигуралар мен денелер туралы білімін қалыптасатыру</p> <p>«Сикырлы дорба» ойыны.</p> <p>«Сикырлы дорбада» - шар, текше, цилиндр, шаршы, үшбұрыш, шенбер бар. Ал үстелде олардың суреттері бар. Педагог ойын жағдайын жасайды: – Балалар, геометриялық фигуралар мен денелер өмір сүрген, бір патшалықта бақытсыздық болды. Зұлым сикыршы сикырлы таяқшаның бір соққысымен оның барлық қандай зат екенін, қолымен ұстап, сипалау арқылы анықтап және оның суретін табу. Балалар кезек-кезек екі қолымен фигураларды ұстап қарап, оны дорбадан шығарады, оның суретін тауып,</p>	<p>Математика негіздері</p> <p>Міндеті Геометриялық фигуралар мен денелер туралы білімін қалыптасатыру</p> <p>Мақсаты геометриялық фигуралар мен денелер туралы білімін қалыптасатыру.</p> <p>тапсырманы дәптерде өздігінен орындауды ұсынады.</p> <p>Педагогтің нұсқауларын тындап, практикалық жұмысты орындайды. Балалар практикалық жұмысты орындап, заттарды тексеріп, олардың айырмашылықтары мен ұқсастықтарын табады, сұрақтарға жауап береді. Ұйымдастырылған оқу қызметі үшін пластиктен, ағаштан немесе басқа материалдан жасалған көлемді фигураларды, картоннан, фанерадан жасалған жазық фигураларды табу керек. Балалар қолдарына алып, жазық және көлемді фигураның арасындағы айырмашылықтарды атайды.</p>	<p>Қоршаған орта</p> <p>Жануарлар жауыннан қалай қорғанады</p> <p>Жануарлар тірі табиғаттың негізгі бөлігі.</p> <p>Жануарлар екіге бөлінеді: Үй жануарлары және жабайы жануарлар. Жануарлардың табиғаттағы тіршілігі ерекше әрі қызықты. Олардың адам үшін пайдасы да өте зор. Жылқы, түйе, сиыр, қой, ешкі, ит, мысық, тауық адамның үйінің манайында тіршілік етеді. Сол үшін үй жануарлары деп аталады.</p> <p>Жабайы аңдар - табиғи жағдайда өз бетімен тамақ тауып, тіршілік ететін жануарлар. Жабайы жануарлардың түрлері өте көп. (көрнекілік арқылы түсіндіру) Балалардың іс - әрекеті Балалар ұнтаспадан жануарлар түрлерімен танысады.</p> <p>Жануарлардың үй жануарлары және жабайы жануарлар болып екіге бөлінетінін (оларға қандай жануарлар жатқызылатынын)</p>
--	--	---	--	---	--

өсімдіктерден жасалған дәрілер. Дәрігермен таныстыру. Біз өсімдіктерді жинап, алып арнайы орындарда өсіп, тазалап мынадай қоратпа сағын дәріханаларға әкеледі. Сөйлеп қандай өсімдік өсімдіктерді білесіңдер? Тәрбиеші слайд арқылы өсімдіктермен таныстырады

Түймешік - 1 жылдық шөптесін өсімдік.

Жапырағы кезектесіп орналасқан және жіңішке. Күлтеуері ақ, сопақша. Отасында сары түтікшелері бар. Сүмек тісенге тұмалда пайдалы.

Бақ- бақ - көп жылды көктем гүлі.

Сабағын сындырсаң сүт тамшылары шығады. Жапырақтары тұз жағына орналасқан. Асқазан, ішек жұмыстарына көмектеседі.

Жолжелек - Шөптесін өсімдік. Таулы аймақтарда өседі. Жапырағы тамыр түбінен шығады. Қанат тәрізді тілімделген. Жүйке және жолдарына пайдалы.

Жалбыз - бұта тәріздес сүреуіт жасыл өсімдік. Сабағы 4 қырлы, жапырағы мен бұтақтары көп. Гүлдері көк, күлгін түсті. Жемісі

білесіңдер. Төртінші шартысына жұптасқан ұрпақ ұсынады. Төртінші шартысы жұптасқан ұрпақ үшін кейін балалар орындастырады.

Сұрақтарға жауап береді. бір-бірімізге жақын немесе бір-бірімізге арқамызды тақап тұрамыз! 7-кестелегі демонстрациялық материалмен жұмыс

–Қай ағаштың ең биік екенін қалай анықтауға болады? Ең төмен?

Педагог көз арқылы анықтауды ұсынады, балалар қайың - ең биік ағаш деп атайды.

Мүмкін біз қателескен болармыз? Қалай тексереміз? Біз қандай шартты өлшемді аламыз? Жолақ – таяқшаны ұсынады. Қай ағаштың биік екенін салыстыру үшін, балалармен бірге осындай таяқтарды бүкіл биіктікте орналастырады.

үстіне фигураны қояды. Балалар көздерін жұмып, арнайысы қолдан бойынша дорбадан заттарды алады. Қолғаныстар мәтін бойынша орындалады.

Педагог 2- тапсырманы орындауға ұсынады. – Шарды көрсетіңіз. Оны қызыл түспен бояңыз. Текшені көрсетіңіз. Оны көк түспен бояңыз. Цилиндрді көрсетіңіз. Оны сары түспен бояңыз

Педагог 2-тапсырманы орындауға ұсынады. Суреттердегі заттарды қарайлы және атайлы. Бұл неге ұқсайды? Сытып кесілді. Балалар елдігінен тапсырмаларды орындайды.

менгерелі

Жануарлар табиғаттың бір бөлігі екенін білді.

- Балалар, енді ЭО - тан “Жануарлар әлемі!” суралы тыңдап көрейік.
- “Балаларын ата?”
- Мақсаты: Үй және жабайы аңдарды бір - бірінен ажыратуға үйрету;
- Шарты:
- Допты лақтыру арқылы жануарлардың баласының атын атаймыз.
- Қоян -
- Қасқыр -
- Аю -
- Жылық -
- Сныр,
- Қой -

Балалар допты бір - біріне лақтыру арқылы жануарлардың балаларын атайды.

Қоянның баласы - көжек, Қасқырдың баласы - бөлтірік, Аюдың баласы - қонжық Жылқының баласы - құлын Снырдың баласы - бұзау Қойдың баласы - қозы

“Электронды ойын мен жұмыс жасау”
Мақсаты:

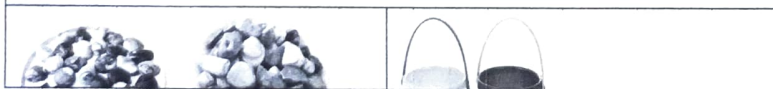
	<p>шар тәрізді 4 жаңғақ. Өт жолдарына, қабынуға пайдалы.</p> <p>Алғыз - ол бөлме өсімдігі. Оның жапырағы жіңішке қырты болады. Жапырағында кішкене тікенектері бар. Оны күтік шалғанда, ірінді жараса, сұяққа пайдасы мол.</p> <p>сөзжұмбақ шешейік .Сөз Жұмбақты шешкенде ортасында тігінен «Өсімдік деген сөз шығады.</p> <p>Сөзжұмбақ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бұл өсімдіктің жапырағы қалың, денеге тисе суық. Онымен жөтелді басуға болады. 2. Жазық далада өседі. Он жағып иісімен басауруына пайдалы. 3. Адамдар құстар табиғаттын қай түріне жатады? 4. Орманда, тау таста өседі, ылғалды жақсы көреді. Ішек жолдарына, бауырға пайдалы. 5. Бұл өсімдік кішкентай, күнге ұқсайды, ортасы сары ал айналасындағы жапырағы сары. 6. Осы өсімдіктердің қандай қасиеті бар? 7. Бұл өсімдікті жапырағы жалпақ, жолдың бойында өседі, денедегі жараға ем. 				<p>Жануарларды атап, дыбыстарын бір - бірінен ажыратуға үйрету.</p> <p>- Балалар, қоян, кірпі, тиын, қасқыр, аю қайда мекендейді?</p> <p>- Жабайы жануарлардың үй жануарларынан қандай айырмашылығы бар?</p> <p>Андар бір - біріне ұқсайды ма?</p> <p>Қасқыр қайда?</p> <p>Аю қайда?</p> <p>Түлкі қайда?</p> <p>Қоян қайда?</p> <p>- Балалар аю қалай дыбыстайды?</p> <p>(кимылмен жүрісін салып, көрсетейікші?)</p> <p>Балалар электронды ойынмен жұмыс жасайды. Жабайы жануарлар орманда мекендейтінін балалар менгереді. Электронды ойыннан жануарларды тауып, қимылын, дыбысын салып көрсетеді.</p> <p>Аю, қоян қимылын салып, ұялардан бал іздейді.</p> <p>Мойындарын оңға, солға бұрады.</p> <p>Орман ішін аралап, ағаштарды шайқайды. Аяқтарын көтеріп, қуанғаннан билейді.</p>
--	---	--	--	--	--

					<p>«Жануарлар әлемінде» (табиғи материалдармен жұмыс) Мақсаты: қол еңбегін дамыту. Шарты:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Әр топқа тапсырмаларды бөліп беру; • Қажет заттармен таныстыру; • Электронды ойыннан үлгі көрсету; • Тапсырманы орындауға уақыт беру; <p>Қажет заттар: ақ қағазға салынған жанарлар суреті, мақта, түйенің түбіті, желім. I - топ Қоян II - топ Түйе</p> <p>Әр топ өздеріне берілген тапсырманы орындау үшін, қажетті заттармен танысады, электронды ойыннан үлгіні көріп алады, кейін тапсырмаларын орындауға кіріседі Рефлексивті - коррекциялаушы Қортындылау.</p> <p>Балалар бүгін жануарлар туралы не білгенімізді электронды оқулық арқылы тексеріп көрейікші?</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>- Электронды оқулығымыз арқылы 1 Үй жануарларын тауып көрсетіп, дыбысталуын салып көрсетейікші?</p> <p>2. Жабайы жануарларды топтастырып көрсетіп, дыбысталуын салып көрейік?</p> <p>Бағалау. - Жарайсындар балалар! Бүгін сендер үй жануарлар мен жабайы жануарларды жақсы ажырата білетіндеріңді көрсете білдіңдер. Балалардың еңбегін бағалау, мадақтау. (жануарлардың түрлі - түсті суреттері таратылды)</p> <p>Балалар электронды оқулықтағы жануарлардың суреттері арқылы жабайы жануарларды тауып, оқулық тетіктерін басып, дыбысталуын қайталайды</p>
--	--	--	--	--	---

Үзіліс: Қимыл-қозғалысқа арналған ойындар

«Кім көп таспа жинайды?»

1.Ойын:“Кім көп таспа жинайды?”

Мақсаты: Балалардың денсаулыққа, ойынға деген құштарлықтарын

		<p>дамыту, балалардың дене қимылдарын , бұлшық еттерін жетілдіру, ойын арқылы көңіл-күйлерін көтеру.</p> <p>Ептілікке, шапшандыққа, қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Жылдам қимылдауға тәрбиелеу.</p> <p>Шарты: Балалар шашылып қалған таспаларды арнайы ыдысқа жинайды. Таспаны ең көп жинаған бала жеңіске жетеді.</p> <p>2.Ойын:“Айна ”</p> <p>Мақсаты: Баланың зейіні мен байқампаздығын әрі әр түрлі дене қимылдарын жетілдіру.</p> <p>Шарты:Әр бала – «айна» болады. Жүргізуші әр айнаға бір барып, сол «айнаға» қарап, түрлі қимылдар жасайды. «Айна – бала» сол қимылдарды үлгіріп, әрі дәл қайталауы керек. Ең дұрыс «айна-бала» - жүргізуші болады. Ойын осылай қайталана береді.</p> <div style="text-align: center;"> </div>
--	--	---

3 - ұйымдастырылған іс-әрекет

<p>Қазақ тілі Тақырыбы: Қазақстан барысы Міндеті - Шығарманы рөлдерге бөліп сомдауға, кейіпкерлердің мінез-құлқын</p>	<p>Қазақ тілі Тақырыбы: Көктем келді құс келді Міндеті - -5-6 сөйлеммен сипаттауға, берілген сурет бойынша оған дейінгі және одан кейінгі оқиғаны ойлап табу -Берілген мәтіннің</p>	<p>Сөйлеуді дамыту Міндеті: - Монологты байланыстырып құра білу Мақсаты . . Ертегі мазмұнын түсінікті түрде мазмұндай білуге жаттықтыру</p>	<p>Көркем әдебиет Ақ көжектің достары Мақсаты:Ертегіні әңгімелеп мазмұнын айтуды үйрету. Ақ көжек қайда жолға шықты ол бірінші қандай аңмен дос болды Екінші қандай аңмен дос</p>	<p>Шығармашылық бейнелеу әрекеті Міндеті: - адамныңжалпы денеқұрылысын анықтап,жаттығу кезіндегі қолдарының,аяқтарының өзгерісін беруге үйрету,</p>
---	---	---	---	---

	<p>жеткізуге баулу -Шығарманы еркін талқылауға мүмкіндік беру. (кірікт.08.05) Мақсаты ертегі арқылы сынын, қимылын білдіретін сөздердің мағынасын түсіну және ауызекі тілде қолдануды дағдыландыру</p> <p>Қазақстанның таулы қыратында барыс мекендейді. Барыс Алматы қаласының төлтаңбасында бейнеленген. «Қазақстан барысы» ертегісін интербелсенді тактада көрсетеді. Ертегі ұнады ма? – Ертегідегі таныс жабайы жануарларды ата? (Аю, қоян, қасқыр). – Ертегідегі үй жануарларын ата? (Ит, қой). Педагог қима материал бойынша жаңа сөздермен таныстырады. – Мынау – барыс. Мынау не?</p>	<p>басталуын және соңын ойдан құрастыруға баулу.</p> <p>(кірікт.09.05) Мақсатыжыл құстардың қазақша атауларымен таныстыру.</p> <p>Көктемде құстар келеді. – Көктемде не келеді? – Көктемде құстар келеді. – Мынау – қараторғай. Мынау не? – Мынау – қараторғай. (Жеке, хормен айтып жаттығады). – Көктемде қараторғай келеді. – Көктемде қандай құс келеді? – Көктемде қараторғай келеді. – Мынау – қарлығаш. – Мынау не? – Мынау – ... (қарлығаш). Балалар «қарлығаш» сөзін айтып жаттығады, естеріне сақтайды. – Көктемде қарлығаш ұшып келеді. – Көктемде ... (қарлығаш) ұшып келеді. – Көктемде келетін құстарды жыл құстары дейді. – Көктемде келетін құстарды қалай атайды? – Көктемде келетін құстарды жыл құстары</p>	<p>Мақал-мәтел: Жақсы – ай мен күндей, әлемге бірдей. Дидактикалық ойын: «Дыбыстың орнын анықта» (ауызша орындалады). Ойын шарты: Педагог бір дыбысты айтады да, сол дыбыс кездесетін сөздерді айтады. Балалар «Қ» дыбысы сөздің басында тұрса бір рет қол шапалақтайды, егер дыбыс сөз ортасында тұрса, екі рет шапалақ ұрады, ал сөз соңында тұрса, үш рет шапалақ ұрулары керек. «Қ» – қала, аққала, сандық. «М» – моншақ, отырмын, өшірдім Міндеті Негізгі ойды дұрыс жеткізе білу Мақсаты . Ертегі мазмұнын түсінікті түрде мазмұндай білуге жаттықтыру</p> <p>–Балаларертегіні қайталап естеріне түсіру Бұл өте ертеде болыпты, содан бері қанша жыл өткенін есептеп айтуға сан жетпейді екен. Аспанда ағайынды үшеу: Күн, Ай және Қораз тұрыпты.</p>	<p>блды Ол аюдан не үшін кетіп қалды</p> <p>Балаларға ертегіні сомдату Шынында да ертегідегі қоянның іс әрекеті дұрыс па?</p>	<p>-- Заттардың ұзын және қысқа, жуан және жінішке белгілерін көрсете білу, бөліктердің салыстырмалы көлемдерін сақтау, мүсінделген пішіндердің бөліктерін бір-біріне қосып, біріккен жерлерін тегістеу -- Сюжеттік жапсыруда заттардың өлшеміне қарай арақатынасын, әртүрлі заттардың бөліктерінің пішінін, олардың құрылымын, пропорцияларын беру, әлеуметтік оқиғаларды, балалар өміріндегі оқиғаларды бейнелеу -- Құрылыс материалдарынан, конструктор бөлшектерінен құрастыру: ауызша сипаттау бойынша ұсынылған тақырыпқа, өзбетінше ойдан құрастыруға, құрдастарымен бірлесіп, шығармашылықпен құрастыруға баулу Мақсаты- балалардың жаттығу жасап жатқан суретін салу,мүсіндеу,жапсыру, құрастыру</p> <p>Топтық жұмыс</p>
--	---	---	---	---	---

	<p>– Мынау – барыс. – Барыс жаттыгулар жасады. – Барыс не істейді? – Барыс жаттыгулар жасады. – Мынау – борсық. Мынау не? – Мынау – борсық. – Борсық жаттыгулар жасады. – Борсық не істеді? – Борсық жаттыгулар жасады. – Қар барысы мен борсық жарысқа қатысты</p>	<p>дейді. Педагог шағын мәтінді оқиды. Көктемде келетін құстарды жыл құстары дейді. Жыл құстары: қарлығаш, қараторғай. Құстар – адамға дос. Оларға біз де қамқор болуымыз керек. Балалар</p>	<p>Бірде ең үлкені Күн адамдарға жарық сәуле шашуға кеткенде, үйде Ай мен Қораз қалыпты. Ай барып тұрған соғанақ екен. Қоразға тыным бермей, ақыры тәжінен ұстап алып, жерге тастап жіберіпті. Қайта оралған Күн болған оқиғаны біліпті. Ойланып отырып, былай депті: «Менің байқауымша, сенің ешкіммен сыйысып, тыныш отыра алатын түрің жоқ екен. Қайтып бетінді көрмеймін. Бұдан былай мен аспанда күндіз ғана жүремін, ал сен тек түнде шығасың», – депті. Содан бері Қораз қызарып шығып келе жатқан Күн ағасын көргенде: «Қо-қо-қоқ!» – деп айғайлайтын болыпты. Онысы «Қайырлы таң, мейірімді аға!» – дегені екен. Ал Күн батып, Ай көріне бастағанда, Қораз үйшігіне тезірек кіріп алуға асығатын көрінеді. Педагог айтылған аңыз</p>		
--	--	---	---	--	--

		<p>бойынша балаларға сұрақтар қояды.</p> <p>– Аңызда нелер туралы айтылған?</p> <p>– Күн жарық сәуле шашуға кеткенде ай не істейді?</p> <p>– Мән жайды түсінген Күн Айға не дейді?</p> <p>– Екеуі қалай келіседі?</p> <p>– Күн шығып келе жатқанда Қораз не істейді?</p> <p>– Түн батып ай шыққанда ше?</p>		
<p>Үзіліс: Секіруге арналған ойындар «Табан балық және шортан» ойыны.</p>				
<p>Дыбыс артикуляциясын дамытуға арналған</p> <p>Кім қалай дыбыстайды?</p> <p>(баламен жеке жұмыс - түрліше тембрлік құбылыста айту)</p> <p>- А, аа, аа, а, а, ааааа ..... (қуанышты дауыспен).</p> <p>- Ааа, аа, а, а, ааа ..... (аянышты дауыспен).</p> <p>- А, аа, аааа, а, ааа .....(таң қалған дауыспен). 1 минут жұмыс істеніз.</p> <p>Екінші баламен (и), үшінші баламен (о) дыбысымен жұмыс істеуге болады.</p> <p>Фонетикалық жаттығуларды екінші тілді (орыс тілі, ағылшын тілі, француз тілі т.б) үйрету мақсатына қарай да қолдануға болады. Ол үшін педагог қандай дыбысқа аса мән беру қажет</p>	<p>Дикциялық жаттығу</p> <p>Барлық жоғарыда аталған міндеттерді кешенді шешеді. Балалар қандай да бір сөйлемді, жаттамақты, жаңылтпашты айтқанда, дұрыс тыныс, дем ала білуі, дәл артикуляция жасауы және жеке дыбысты, сондай-ақ буынды, сөзді анық айтуы қажет.</p> <p>Жаңылтпаш арқылы бала жылдам ойлауға, жаңылмай тез қайталап айтуға, кекештенбей, қысылмай, анық сөйлеуге үйренеді.</p> <p>Халық ауыз әдебиетінде жаңылтпаштар топтамасы мольнан жинақталған. Мәселен, бірқатар жаңылтпашты айтып көрелік.</p>	<p>Ойын: “Табан балық және шортан”</p> <p>Мақсаты: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс <u>жасауға дағдыландыру</u>, зейіндерін, <u>байқағыштықтарын</u>, жүгіру дағдыларын дамыту.</p> <p>Шарты: Бір баланы шортан етіп белгілейді. Ойнаушылардың қалғаны екіге бөлінеді: олардың бір тобы — ұсақ тастар, олардан шеңбер жасалады, екінші тобы — табан балық олар шеңбердің ішінде жүзеді. Шортан шеңбердің сыртында жүреді.</p> <p>Тәрбиешінің «Шортан!» деген белгісі бойынша ол тездетіп, табан балықты ұстау үшін шеңберге жүгіреді. Ал табан балық орын алуға, ойнаушылардың біреуінің артынан тұруға және отыруға асығады (табан, балық шортаннан қашып, ұсақ тастарға барып тығылады). Шортан әлі тығылып үлгермеген табан балықтарды</p>		

<p>екендігін анықтап алуы тиіс.</p>	<p>Суда сең келеді.</p> <p>Сегіз серке тең келеді.</p> 	<p>ұстайды. Ұсталғандар шеңбердің сыртына кетеді.</p> <p>Ұсыныс: Ойын 3-4 рет жүргізіледі де, содан кейін ұсталғандардың саны есептеледі. Кейін шортанды жаңадан белгілейді. Шеңбер жасап тұрған және шеңбердің ішінде жүрген балалар орындарын ауыстырады да, ойын қайталанады.</p>
-------------------------------------	--	---

4 - ұйымдастырылған іс-әрекет

<p>Дене шынықтыру Тақырыбы: Стадион таза ауада</p> <p>Міндеті: - Қолды тізеге қойып отырып-тұру; аяқтың ұшымен ұсақ заттарды жылжыту</p> <p>Мақсаты Баскетбол ойыны қимылдарын; допты бір қолмен соғу күшін мөлшерлеп, аяққа таяу еденге соғып жүргізуді</p> <p>«Баскетбол» Допты бір қолмен жүргізу. Нұсқау – допты саусақтардың басымен ғана ақырын соғып, аяғының жанына ұру.</p>	<p>Музыка Ән салып би билейік</p> <p>Мақсаты: Балаларда бірігіп аспапта ойнау дағдыларын қалыптастыру.</p> <p>Музыкалық-ырғақтық қимылдар: «Мерекелік марш» (Б. Дәлденбай).</p> <p>Музыка әуеніне ілесіп, аяқты тізеден көтеріп нық басып, бойды тік ұстап, екі қолды кезек-кезек сермеп жүру.</p> <p>Музыка тыңдау: «Балдырғандар маршы» (К. Қуатбаев).</p> <p>Музыка тыңдап, сипаты туралы сұрау, әуенді тыңдап,</p>	<p>Дене шынықтыру Міндеті: Допты оң және сол қолмен алып жүруге жаттықтыру</p> <p>Мақсаты . Талдау жүйелерінің белсендендіруіне жағдай жасау. Түрлі қимыл әрекеттерді орындағанда тізбектегі өз әрекетін өзге ойыншыларының қимылдарымен үйлестіре білуін қалыптастыру</p> <p>«Отарға шапқан қасқыр» (Қырғыз ойыны). (4 рет) Қасқыр тек соңғы лақты ұстай алады.</p>	<p>Дене шынықтыру Тақырыбы : Бір екі үш балалар алды күш</p> <p>Биіктігі 15 см модульге орыннан аяқпен итеріліп, қолымен сермеп көмектесе отырып секіріп шығу</p> <p>Доппен орындалатын жаттығуларды орындағанда жұпта әрекет ету мен допты сезе білу қажет.</p> <p>1.Қолына доп алып 3 метр қашықтықта жүгіру. 2.Аяқ басының арасына доп қыстырып жүру. 3.Допты тізесімен қысып, қолдары мен аяғының ұшына тіреніп жорғалау.</p>	<p>Музыка Міндеті - Музыка арқылы балаларды патриоттық сезімге тәрбиелеу</p> <p>Мақсаты Музыка арқылы балаларды патриоттық сезімге тәрбиелеу</p> <p>Музыка тыңдау: «Ел қорғауға әзірміз» (К. Қуатбаев) Ән айту: «Момышұлы Бауыржан» (Е. Өміров) «Біз бақытты баламыз» (К. Қуатбаев)</p>
--	---	--	---	---

	<p>Допты оң колмен еденге соғып, екі колмен қағып алады. Допты сокканда күшін доп кеуде деңгейіне ғана ұшатындай етіп мөлшерлейді</p>	<p>қандай көңіл күйде болғандарын сұрау. Ән айтар алдында лауыс жаттығуын жасап, әуенді таза айтуға ұмтылу.</p> <p>Ән айту:</p> <p>«Балдырғандар әні» (Г. Жотаева).</p> <p>Үйренген «Біз бақытты баламыз»</p>	<p>Ұсталған лактарды басқа жерге қамап қояды. Егер қасқыр лақты ұзақ уақыт ұстай алмаса, басқа қасқыр сайланады.</p> <p>Ойыншылар бірінің артына бірі тұрып, ұзын тізбек құрайды. Бір-бірін шынтағынан ұстайды. Бұл – лактар. Ең бірінші болып олардың бастаушысы тұрады. Бір ойыншы қасқыр болады. Қасқыр ақырындап, оны алдап келіп, соңғы лақты ұстап алуы керек.</p> <p>Ал бастаушы болса, қасқыр қай жақтан айналса, сол жаққа тұра қалып, оған кедергі жасайды.</p>	<p>4. Допты бір колмен, екі колмен домалату.</p> <p>5. Допты артқа лақтыру. Нұсқауларды орындап, бастапқы қалыпқа тұруды дұрыс орындауға тырысады.</p> <p>Жаттығуды орындаған соң, колдарын белге қойып, артпен жүріп өз орнына келеді. Барлық жаттығулар орындалып біткенше қимылдарын басқарып, денесін тік ұстауға тырысады</p>	<p>Музыкалық-ырғақтық қимылдар: «Женіс күні» Б. Бейсенова (үнтаспада) «Ағаш ат» (Б. Қыдырбекова) Билер: «Полька» эстон халық биі Ойындар, хороводтар: «Кешікпе» орыстың х.э. (өңдеген М. Раухвергер) Музыкалықаспапта ойнау: «Құлыншак» (С. Урбах)</p>
Серуенге дайындық	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету.
Серуен	<p>Мамыр Серуен-Бақылау №10 Бақылау: Кемпіркосақты бақылау</p> <p><i>Мақсаты:</i> өлі</p>	<p>Мамыр Серуен-Бақылау №11 Бақылау: Найзағайды бақылау</p>	<p>Мамыр Серуен-Бақылау №12 Бақылау: Жәндіктерді бақылау</p> <p><i>Мақсаты:</i> «Жәндіктер</p>	<p>Мамыр Серуен-Бақылау №13 Бақылау: Топырақты бақылау</p>	<p>Мамыр Серуен-Бақылау №14 Бақылау: Желді бақылау</p>

<p>табиғаттың бір бөлігі ретінде кемпіркөсек туралы түсініктерін қалыптастыруды жалғастыру</p> <p>Бақылау барысы</p> <p>Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады.</p> <p>Жаркылдан сон жанағы, Сұта бөкті бар алап.</p> <p>Көкте түрлі жолақты, Өрнек тұрды ғаламат. (кемпіркөсек)</p> <p>Жаңбыр жуды жерімді, Көкте өрмек керілді. (кемпіркөсек)</p> <p>Жаңбыр жауып, күннің көзі көрініп тұрған мезгілде аспаннан кемпіркөсақты байқауға болады. Ол жаңбыр тамшылары арасынан күннің сәулесі өткен уақытта көрінеді. Жаңбыр тамшылары неғұрлым үлкен болса, кемпіркөсек соғұрлым анық көрінеді. Кемпіркөсақта жеті түс</p>	<p>Мақсаты «Найзағай» ұғымымен таныстыру.</p> <p>Табиғат құбылыстары туралы шынайы түсініктерін қалыптастыру. Сөздік қорларын байыту. Бақылағыштықтарын дамыту.</p> <p>Бақылау барысы</p> <p>Тәрбиеші балаларға жұмбақтар жасырады</p> <p>Аспанда от камшы осалды, Ащы үнін ышқынып қосалды.</p> <p>Дүрліктіріп алапты, Шақпақ тастың жарқылы,</p> <p>Бұлт көрпесін жыртады.</p> <p>Балалар, бұл жұмбақтардың шешуі не екен?</p> <p>Найзағай қай кезде ойнайды?</p> <p>Аспан неге күркірейді? Күн күркіреп, найзағай ойнаған кезде табиғатта қандай құбылыс болады? (жаңбыр жауады)</p> <p>Найзағай ойнап, жаңбыр жауғанда құрт-құмырсқалар не істейді? (індері мен илеулеріне</p>	<p>» сөзінің мағынасы туралы түсініктерін тиянақтау.</p> <p>Оларды тіршілік ету ерекшеліктеріне қарай салыстыра білуге үйрету.</p> <p>Бақылау барысы</p> <p>Тәрбиеші жұмбақтар жасырады:</p> <p>Гүлдің нәрін жинайды, Адамға бал сыйлайды.</p> <p>Енбекқорды аялайды,</p> <p>Еріншекті аямайды. Бұл не? (ара)</p> <p>- Қанды сорып сүліктей,</p> <p>Ызыңдап кеп шағады. Бұл қандай бүлік дой? (маса)</p> <p>- Ызыңдап ән салып,</p> <p>Жұп-жұқа қанаты.</p> <p>Тәттіге тамсанып,</p> <p>Қоқысқа қонады. Бұл не? (шыбын)</p> <p>Құжынаған жұмыскер, Бірлескенде тым іскер.</p>	<p>Мақсаты торф тапқырамының қыртысымен таныстыру.</p> <p>Бақылау барысы</p> <p>Біздің айналамызда шалшық көп. Ал, шалшықтар торфқа (шымтезек) бай болады. Торф-бұл әрі тыңайтқыш, әрі отын.ол қатты қызған кезде тез тұтанады. Торф дымқыл, жабысқақ, көктемде ылғал кезінде ол ауыр. Ол суды нашар өткізеді, егер ылғал торф үстімен өтсен, ол аяқкіміне жабысып қалады. Сондықтан да бұндай соқпақпен (жолмен) жүрмеген дұрыс. Торфты атызға (жүйек) және ағаш түптеріне тыңайтқыш ретінде қосады..</p> <p>Зерттеу жұмысы</p> <p>Торфтың құрғақ және ылғал кесектерін салыстыру.</p> <p>Құммен торфты</p>	<p>Мақсаты:</p> <p>- жел туралы түсініктерін бекіту;</p> <p>- жел түрлерін есте сақтау.</p> <p>Бақылау барысы</p> <p>Тәрбиеші балаларға жұмбақ жасырады:</p> <p>Ағаштарды шайқайды,</p> <p>Көзге көрінбейді.</p> <p>Шарлағанда сай-сайды,</p> <p>Бір сәт ерінбейді. (жел)</p> <p>Тәрбиеші балаларға айналары бақылауға, ағаш бұтақтары қалай шайқалып тұрғанын байқауға ұсынады. Сұрақтар қояды:</p> <p>Желдің қандай түрлері болады? Жел неге соғады? Атмосферада ауа</p>
--	--	---	--	--

<p>бар: қызыл, қызғылт, сары, жасыл, көгілдір, көк, күлгін. Бұлар барлық уақытта осы бір ретпен орналасады.</p> <p>Балаларға сұрақтар:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Кемпіркосак қай уақытта пайда болады ? I ◆ Ол қай уақытта жоғалады? ◆ Кемпіркосак қандай құбылыс, қалай пайда болады? <p>Тәрбиеші балаларға тапсырма береді. Асфальт бетіне түрлі-түсті борлармен кемпіркосактың суретін салу.</p> <p>Еңбек: Балабақша ауласын қоқыстан тазалау.</p> <p><i>Мақсаты:</i> аула тазалаушыға көмек беру, үлкендер еңбегін бағалауға тәрбиелеу.</p>	<p>тығылады)</p> <p>Қалай ойлайсыңдар, найзағай неден пайда болады?</p> <p>Ауа-райы нашар болған кезде бұлттар арасында электр тогы жиналады. Найзағай-бұл үлкен электр тогының ұшқыны. Ұшқындар айналадағы ауаны қыздырады. Ыстық ауа салқын ауамен соқтығысады да, күннің күркіреуі пайда болады. күн күркіреген кездегі найзағай өте қауіпті. Найзағай жалғыз тұрған, биік заттарға жиі түседі. Сондықтан да найзағай ойнап тұрған кезде ағаштың астына тұруға болмайды.</p> <p>Зерттеу қызметі</p> <p>Жәй жаңбыр мен найзағайлы жаңбырды салыстыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын табу.</p> <p>«Найзағайлы жаңбыр» Ө. Ақыпбекұлы</p> <p>Нөсерлеп жаңбыр</p>	<p>(құмырсқа)</p> <p>Тор тоқуға шебер-ак. Бірақ киім тікпейді.</p> <p>Өнері де өнер-ак.</p> <p>Бірақ ісі бітпейді. (өрмекші)</p> <p>Тәрбиеші сұрақтары.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Жұмбақ жауаптарының шешуінде айтылғандарды бір сөзбен нелер деп атаймыз? (жәндіктер) ◆ Тағы қандай жәндіктерді білесіңдер? (<i>көбелек, құрт т.б</i>) <p>Қандай жәндік гүлдерді тозандандырады? (аралар)</p> <p>Көктемде жәндіктер өмірінде қандай өзгерістер болады? (көктемде жұмыртқалардан личинкалар өсіп шығады)</p> <p>Жәндіктер қайда тіршілік етеді? (<i>бақтарда, ағаштарда, су</i></p>	<p>салыстыру;</p> <p>Жер қыртысы қай жерде тез кебеді.</p> <p>Еңбек</p> <p>Ағаш түптері мен атызға торф тасу.</p> <p><i>Мақсаты: торфтың пайдалы қасиеттері туралы білімдерін тиянақтау.</i></p>	<p>эртүрлі қызды: жылы ауа жеңіл болады, сондықтан жоғары көтеріледі, ал, суық ауа ауыр болады, ол төмен тартылады. Осыдан ауада қозғалыс пайда болады.</p> <p>Желдің күші жылы және суық ауаның температурасының айырмашылығына байланысты. Ауа массасы барынша тез қозғалған сайын, желдің күші де соншалықты қатты болады. Желдің бағытын анықтаумен айналысатын адамдарды метеорологтар және синоптиктер деп атайды.</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Барынша қатты желдердің атын ата? (<i>дауыл, құйын, бұрқасын, боран.</i>) ◆ Әлсіз желді қалай атайды? («самал
---	---	--	--	---